

DOMOLJUB

Izbija vsak četrtek. Cena mu je 5 K na leto. (Za Nemčijo 5 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spolni in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice števil. 2.

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1909.

Leto XXII.

Glas vpiločnega ...

Resnico v obraz povedati ni vedno prijetno. To izkušam tudi sam. Zdaj se mi pa, da ljudski zastopnik ne sme gledati na to, kaj je prijetno zanj, marveč, kaj je pravično in ljudstvu koristno. Da ne bo nihče drug po krivici napadan, sem se pod današnji članek podpisal in prevzemam zanj sam vso odgovornost.

Poleg mnogo drugih stvari, ki so potrebne za naš napredek, je tudi zmisel za varčnost. Hvala Bogu, v življenju ni pozabljena. Ko pregledujem hranilne vloge v naših posojilnicah, me najbolj vesele male vloge, ki so marsikje v večini. Zbirati tiste groše, ki bi se bili sicer izgubili, je ena prvih nalog naših posojilnic. Kdor ima stotake, že dobi denarni zavod, da jih shranji; kdor ima pa le malo, mu je treba prilagoditi prav pred nosom, sicer se mu novčič za novčičem znane. Da bi tako malo varčevanje še bolj razširili, smo po Zvezi uvedli domače šparovčke; marsikje so se jih že pridno oprijeli. Naj bi se to zgodilo povsod! Čebelnice, ki marljivo nabirajo groš za grošem, store tudi mnogo dobrega.

Ne smemo pa prezreti, da napreduje tudi napravljane. Varčnih ljudi imamo mnogo med našim ljudstvom, a kdove če niso v manjšini. O napravljanju na obleki, zlasti pri ženskah, ne bom govoril, ker se ta reč ne da obravnavati po enem kopitu in ni mogoče dobiti zanesljivih podatkov, da bi kar našel tiste tisoče kron, ki se brez potrebe izdajajo v take namene. To je pa gotovo, da moda tudi pri nas brez usmiljenja gospodari. To, kar kupujejo ženske, da gredo za modo, je splošno predrago. Poznati blago, koliko je vredno, je zlasti pri obleki najtežje. Kupovavke so tu največkrat tepene. Če je tudi vse to, kar kupujejo, potrebno, se vendar tu vsled nevednosti in lahkomišelnosti izmečejo

ogromne vsote denarja vsled predragih cen. V izobraževalnih društvih je treba v tem oziru za ženske temeljitega pouka.

Zdaj pa tobak! Sam ga kadim; to me pa ne moti, da ne bi smel izpregovoriti odkrite besede. Mislim namreč, da mi nihče ne more ugovarjati, da je moj slabi zgled kriv, da drugi toliko pokade. Leta 1907 se je na Kranjskem pokadilo za dobre tri milijone in pol kron; in sicer šnofavca za 57.125 K, cigaret za 1.140.000 K, cigar za 1.204.000 K, tobaka za v fajfo in čikanje 1.124.000 kron. To so ogromne vsote, ki gredo v zrak. Starega kadivca boš težko odvadil; mladine pa, ki se izprva le s težavo priučijo tobaku, pa moremo, če resno hočemo vsi — starši, duhovniki, učitelji — lahko velik del obvarovati teh popolnoma nepotrebnih stroškov. Denar je v trdih pesteh. Čemu ga potem mečemo v milijonih v zrak? Ne pozabimo, da domala ves tobak, ki ga porabi naša dežela za v fajfo, in ki nas je stal leta 1907 kakor sem že navedel, 1.124.000 K, plača kmet; vrh tega gre pa iz njegovega žepa tudi še mnogo za cigare in cigarete.

Vse zavarovanje za starost, ki so ga naši kmetje odklonili, češ, da ga ne zmorejo; vse, kar bi bilo treba plačati za samostojne, domače od 16. leta in posle, bi znašalo krog 1 milijon kron na leto (dobili pa bi krog 2 milijona 400.000 kron na leto). Fajfa vzame več. Naj se nihče zopet ne razburja. Javno sem povedal, da sem jaz osebno za zavarovanje, ker se mi zdi ne samo koristno, marveč naravnost potrebno, da pa proti volji kmečkega ljudstva ne bom tiščal postave v veljavo. To stoji; le če bi naši kmetje sami zahtevali, bodo poslanci za to reč. Ne dam si pa vzeti pravice, da bi o tem ne govoril, tem manj, ker iz svojega volivnega okraja dobivam pisma, naj vstrajam pri svojem načelu.

In pijača, kar je stoji pod kraljem alkoholom! Župnik Avsec je izračunal, da se piva, žganja in vina na Kranjskem se-

daj popije na leto okroglo za 30 milijonov kron. Tu se ne more nihče izgovarjati, da je to potrebno, tudi tisti ne, kateri se verjame, da alkoholna pijača greje ali redi. Tistih popitih 30 milijonov kron res greje in redi, pa ne tistih, kateri jih polukajo po grlu, marveč vse druge. Pa še nekaj: čim več se pije, tem manj se misli, tem manj in slabše se dela. Vsi poznamo besedo o kosmati vesti. Kolikor več se pije, toliko več komatih vesti imamo; diako za nje daje alkohol.

Tako dobro vem, kot vsakdo drug, da politična stranka ne more izpreminjati ljudi, in da moramo s takimi ljudmi šteti, kakoršne imamo. To pa tudi vem, da nas samo politično delo ne bo rešilo. Ljudje se morajo okleniti prave stranke; vsak posameznik pa mora skrbeti tudi sam, da iz sebe in iz tistih, kateri so mu izročeni, izredi poštene, trezne, krepkosti ljudi. Res je: kmečko delo je najslabše plačano; kmeta guči takorekoč vse, toda res je tudi, da se preveč pije. Politik, ki gleda v prihodnost, se mora ustaviti tudi pri tem vprašanju. Dolžan je skrbeti za to, da se za gospodarski napredek stori, kar se more, da se zgradi potrebne ceste, napravijo vodovodi, izsuše travniki, povzdigne živinoreja in vse drugo kmečko gospodarstvo. Dolžan je delati na to, da dobi kmet za sadove svojih žuljev tudi primerno plačo, a pri tem mora imeti tudi dovolj poguma, da pogleda sovražniku alkohol v oči in da jasno pove: Če bo dobila pijača tako pod oblast naše ljudstvo kakor kažejo dosedanja njeni uspehi, potem nam nič ne bo pomagalo. Za božjo voljo: za starostno zavarovanje bi dal posameznik od 16. leta zase na stran povprek po 1 kraicar na dan. Tega pravijo, da ne zmerejo naši ljudje; 30 milijonov kron pa gre iz dežele za pijačo in kmečkega denarja ni ravno malo med njimi.

Povedal sem, kar mi je bilo na srcu. Komur se zljubi, naj za te moje besede.

začne metati kamenje name. Ne bojim se ga in ne bo me tole o. Mirno bom stal in klical somišljeniki v tem dusevnem boju na pomoč. Prepričan sem, da bo na tisoče vrh mož in žen, cvrstih mladenčev in deklet iz dna duše vzkliknili: »Prav imat! Če hočemo z ljudsko politiko dobiti trajnih uspehov, moramo tudi trezno in varčno živeti.«

Dr. Krek.

Političen pregled.

NOVI MINISTRI.

Ministrskemu predsedniku se je »posrečilo« sestaviti novo vlado, v kateri je devet Nemcev in štirje Slovani. Ministrski predsednik je baron Binert, notranji minister baron plemeniti Herdtel, domobranski minister pi. George, pravosodni dr. Hohenburger, naučni grof Surgh, trgovinski dr. Vajskirmer, finančni vitez Bilinski, minister za javna dela Avgust Kot, poljedelski dr. Brai, železniški pi. Vroba, ministri-roljaki so Začek, Abrahamovič, Stražner. — Novo ministrstvo je torej sestavljeno iz uradnikov, poslanev in drugih politikov ter zato nimajo za seboj v zbornici večine. Skoro vse stranke so edine v tem, da je Binert v nesrečnem trenutku skoval to novo vlado, ki ne bo mogla zagotoviti miru v zbornici. Binert je s tem svojim ministrstvom izrazil ne le Slovence, ker je oddal dve najvažnejši ministrski mesti (pravosodno in naučno) zagrizenima sovražnikoma slovenskega naroda, temveč tudi druge Slovane. Čehi so odločno nasprotni novi vladi, a tudi poljski klub ni zadovoljen z njo, dasi sedi Poljak Abrahamovič v ministrstvu. Celo med nemškimi krščanskimi socialci se je pojavila precej močna struja, ki je zahtevala, da stranka ne sme poslati nobenega svojega člana v to čudno ministrstvo, ki so mu že sedaj dnevi steti. A zmagali so vendar tisti, ki so rekli, da mora stranka nadzorovati delovanje Binertovega ministrstva in da mora zato imeti v vladi svojega zastopnika. Tako je prišel med nove ministre tudi odlični krščanski socialci dr. Vajskirmer. Čehi in Slovenci pa ne bodo odnehali v boju proti smešni, predpusni Binertovi vladi. »Slovansko središče« se je že dogovorilo s češkimi strankami, da začne v prihodnjem zasedanju ostro opozicijo proti sedanjí vladi. »Slovenski klub« je odhraval, da je vlada zaključila državni zbor, ker so bile razmere v njem nezdrave; toda upal je, da Binert sestavi ministrstvo, v katerem bodo dobili Slovani primerno število zastopnikov in katero bo zagotovilo mirno in uspešno delo v zbornici. Ker se pa to upanje ni uresničilo, bodo Jugoslovani v zvezi s Čehi začeli opozicijo proti Binertovemu ministrstvu in zato ni verjetno, da bi nova vlada ministrovala dalj kot do Velike noči. Kršč. socialci so hoteli Jugoslovane s tem potolažiti, da jim obljubljajo jugoslovanskega ministra. Toda »Slovenski klub« odklanja tako ponudbo, ker stoji na stališču, da so ministri roljaki le v kvar mirnemu parlamentarnemu delu.

Ministrski predsednik torej nima prav veliko upanja, da se mu obnese novo ministrstvo. Ako se Binertu do srede marca ne posreči napraviti reda v državnem zboru, bodo sklicani deželni zbori, med njimi tudi kranjski deželni zbor. Vlada se boče pogajati z Nemci in Čehi glede češkega deželnega zbora in državnega zbora. Vlada bi rada, da se snide češki deželni zbor prej, kakor državni in namerava svoje jezikovne predloge predložiti tudi češkemu deželnemu zboru.

VISOKA POLITIKA.

Vse politično življenje v naši državi se sedaj sile okrog državnega zbora in novega ministrstva, zunaj se pa gode takšne važne stvari. Baron Binert se je baje izjavil, da državni zbor se ne bo morda tako kmalu sklican, ker je zelo verjetno, da se na spomlad, ki je vse čaka s strahom in radovednostjo, visoka mednarodna politika tako zaplete, da ne bo mogel tega vozla nihče dragi razvozlati kot vojska. Mednarodni položaj je sedaj, res tako nejasen in temen, da se bo moral užgati morda blisk topov, ki ga bo lele razjasnil. Dasi vse države povdarjajo svojo mirosljubnost in pripovedujejo, kako bi silno ne radi doživeli vojsko, je balkansko vprašanje vendar tako resno in da našim in tujim politikom toliko opraviti, da se ne smemo začuditi, ako bo treba spomlad prijeti za puško in bajonet, namesto za brano in plug. Mogoče je vse in prerokovati ni mogoče ne miru, ne vojske. Tako se na primer

Neskončna pogajanja

razpletajo in zapletajo med našo državo in Turčijo. Od začetka se je zde o, da bo stvar hitro končana, ko je Avstrija privolila v denarno odškodnino. Sedaj pa turška vlada še vedno ni zadovoljna in dela sitnosti pri podrobnostih pogodb. Turki si hočejo zagotoviti kar najugodnejšo trgovinsko pogodbo z monarhijo. Avstrija se pa boji, da bi le ne kupila Bosne predrago.

Srbija misli na vojsko.

Poročali smo že, da je srbski vojni minister odstopil, ker mu skupščina ni hotela dovoliti milijonov za oboroževanje. Vendar pa ga je kralj pregovoril, da je ostal na svojem mestu, in sedaj se oboroževanje dan in noč nadaljuje. Srbski prestolonaslednik neprestano hujska in podpira vojaštvo in politike, zmerja tistega, kdor se upira nesnametni vojski z Avstrijo, in dela na vso moč, da si Srbija čeprav z orožjem »izsili« svoje »pravice«. Srbska vlada je hotela razposlati evropskim velešilam spomenico, v kateri bi zahtevala, naj da Avstrija Bosni in Hercegovini samoupravo ali pa naj odstopi Srbiji del bosenskega ozemlja, ki bi vezal srbsko kraljevino s Crno goro. Vse velevlasti in tudi Rusija so odsvetovale srbski vladi, da bi poslala tako spomenico, ker druge države ne morejo podpirati takih srbskih zahtev in ker bi Avstrija spričo takega predznega izizivanja morala poseči po orožju. Zato belgajska vlada že odlaža to spomenico, toda ob silnem vojnem navdušenju, ki vlada v Srbiji, je vendarle mogoče, da jo odpošlje.

— Pretekli teden je že bila razširjena vest, da Avstrija napove srbski vojski, ker srbski vojni minister nejenja oboroževati armade. Toda te vesti so bile neutemeljene. Avstrija si ne želi vojske, ker bi si s tem da srbe do krvi nabije, nič ne pomagala.

Nezvesta zaveznica.

Italijanski zunanji minister Titoni, ki je nase državo krepko podpiral pri prikopitvi Bosne in Hercegovine, je že eskrat hotel odstopiti in ga je le ministrski predsednik pregovoril, da je ostal. Sedaj se zopet sirijo vesti, da bo moral v pokor. Vseina italijanske zbornice in namreč prav nič naklonjena Avstriji ter že razdrta nemško-avstrijsko-italijansko trozvezo in si poiskati drugod prijateljev. Umevno je, torej, da je Titoniju težko delati Avstriji prijazno politiko, ko je vseina poslancev zoper njo. V odkritosrčnost našega politika jstva z Italijo itak nihče ne verjame, a razdirati v sedanjih nevarnih časih trozvezo nikakor ne kaže. Zato je italijanska vlada zbornico razpustila, ker se je bala, da se večina javno izrazi proti trozvezi, vsled česar bi se sedanjí zapleten mednarodni položaj še bolj zavozljal.

VLADARJI SE OBISKUJEJO.

Angleški kralj Edvard VII. je 9. t. m. obiskal svojega nečaka cesarja Viljema v Berlinu. Ta državniški obisk je zlasti zategadelj zanimiv, ker se ravno zadnji čas Nemčija in Anglija nista nič kaj prijazno gledali. Ti dve državi tekmujeta že zdavnaj za prvenstvo med evropskimi velešilami in marsikdaj so letele z angleškega otoka na Nemško in z Nemškega na Anglesko ostre besede, ki bi utegnile povzročiti tudi huda dejanja. Toda sedaj sta se Edvard in Viljem objela in Evropa se veselila mira. Oba vladarja sta v napitnicah povdarjala svoje želje po miru, kar bi bilo še dosti dobro znamenje za prihodnost. Toda slišijo se tudi drugačni glasovi. Da Anglija z vso skrbjo gleda na Balkan, da je podpirala Turčijo v odporu proti Avstriji, da se boji prevelike moči naše države na Balkanu — vse to je dobro znano. Zato trdijo politiki, da je bil ta obisk kolikor toliko naperjen tudi proti Avstriji in da je Edvard VII. zato prišel v Nemčijo, da pregovori Viljema, naj Avstriji odtegne svojo močno roko in naj jo pusti, da sama uravnava balkanske zadeve.

FRANCIJA IN NEMČIJA.

Francozi in Nemci se že dolgo puljo za Maroko, ker je to kost, katere se drži še precej mesa. Vsled tega bi že večkrat kmalu bilo prišlo do resnih razprtij. Ravno zadnji čas se je bilo bati za evropski mir, ker sta si bila Nemčija in Francoska zaradi Maroka močno v laseh. Toda francoski poslanik v Berlinu Kambon je razpor poravnal in njegovi spretnosti se je zahvaliti, da se je sestavila med obema državama pogodba, ki bo morda za vedno spravila maroško vprašanje s sveta. Pogodba, ki je že podpisana, se glasi: 1. Nemčija priznava zaradi redu in miru političko premoč Francije v Maroku in izjavlja, da zasleduje v Maroku zgolj gospo-

arske koristi. 2. Francoska vlada izjavlja, da odločno priznava neodvisnost in neodvisnost maroškega carstva ter bo v Maroku varovala za neomejeno dobo popolno gospodarsko enakost, tako da ne bo prav v nobenem oziru ovirala trgovskih in gospodarskih koristi Nemčije.

TURČIJA IN BOLGARIJA.

Ko bi se bili pogajali samo Turčija in Bolgarija o odškodnini zaradi neodvisnosti Bolgarije, bi bila stvar zdaj morda že uravnana. Toda vmes je posegla Rusija ki je predložila, naj turška vlada prizna bolgarsko neodvisnost, zato ji pa Rusija odpusti del svojega vojnega dolga. Turčija pa izjavlja, da se je pripravljena poravnati, če si Rusija odpusti ves dolg. Ruski viadi je ta cena previsoka in tako se pogajanja vrše še nadalje, toda vojne nevarnosti ni.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Dalje.)

V veliko zadovoljnost popotnikov pride pihati od vzhodne strani močan veter; kakor lastovica drči ladja po nepregledni morški gladini. Vedno bolj izgubljajo v motni daljavi palače in gradovi cezarejskega mesta; od vsega judovskega pogorja, kateremu kraljuje zeleni Karmel, ostane naposled le še temna, komaj vidna lisa. Toliko lepši prizor se nudi gledavcem na večerni strani, kjer se zlati žarki zahajajočega solca ravnokar kopijejo v kristalnih morskah valovih. Celo trdi in poširoveli vojaki, ki nimajo veliko čuta za naravno lepoto, zatrjujejo v veselem iznešenju, da se niso doživeli na morju tako čarobnega večera. Tu se spomni Lucij nehoti onih besedi, s katerimi mu je nekoč Evzebij slikal neskončno lepo bitje, ki je ustvarilo iz nič ves ta prekrasni svet. Reklo je: Bodi! in bilo je nebo, bila je zemlja, zašumelo je morje, kraljevo solnce in milijoni zvezd je pozdravilo svojega Stvarnika.

«Ako v resnici bivaš, Močni, Vsemočni, padem ponižno pred Tvoje veličanstvo! In če določuješ usodo ubogih zemljanov in si me v svoji dobrotljivosti izbral za tako velike namene, Ti slovesno obljubljam, da se Tvoja čast in slava razširi po vsem rimskem cesarstvu! Kaj drugega so bogovi, ki smo jih do sedaj častili kakor naravne sile, ki jih je ustvarila Tvoja močna roka? Neptun nam boče odsele valovito morje, ki veže posamezne dele sveta in pošilja našim poljem in livadam blagodejnego dežja. Jupiter ni nič drugega kakor svetovni red, ki ga je zamislil Tvoj modri, nedosegljivi um. Vsi bogovi so samo izraz Tvoje nepojmljive ljubezni do slabotnega človeštva. Na ta način bo nastalo lepo soglasje med vero v enega Boga in vero v več bogov, po vsem širnem svetu bo zavladala enotna vera in rosila na vsa ljudstva Tvoja srečo in Tvoj blagoslov!»

Tako skuša Lucij udušiti glas svoje nemirne vesti in opravičiti svoj odpad od krščanskih resnic, ki so nekoč tako prijetno kile v njegovem srcu. Nato povabi k sebi Pavlina in mu prične razlagati in dokazovati svoje novo versko naziranje, zlasti pa skuša olepšati svoje malikovanje v Neptunovem svetišču.

«Kako ti torej ugaja moja nova vera?» vpraša končno mladeniča.

«Povej mi, tribun,» vzdihne Pavlin, »ali veruješ vse, kar mi pripoveduješ?»

Tu plane užaljeni tribun kvisku, rekoč: «Bes te lopi, hudobna butica! Kako moreš dvomiti o moji odkritosrčnosti? Saj vendar vidiš, da se moja vera v glavnih rečeh strinja s krščanstvom! In če sem po rimskem običaju daroval mrtvemu kipu, kaj za to? Upam, da kljub tej malenkosti ostanem na pravem potu, ki vodi do zdravega verskega naziranja!»

«Koička znota! Ne, Lucij, tako ne sme iti dalje! Ta pot pelje v propast in pogubo! Kako me boli in peče, da so tako naglo zamirle v tvoji duši svete in tolažljive resnice, ki nas jih je učil Gospod Jezus! On sam je pot, resnica in življenje! Da, vmi se k Njemu, saj te je oblagodarił s tolikimi duševnimi in telesnimi vrlinami! Moliti hočem zate.»

Te bodrine in osrčujoče besede so globoko segle v plemenito in dovzetno srce Lucijevo. Zato takoj uduši svojo neopravičeno razburjenost in jame vnovič resno razmišljati o svojem bodočem verskem življenju. Spet gleda v dahu zlato krono, ki jo je videl na glavi mogočnega Herodla, in trnjev venec na krvavem čelu Kristusovem. Krono mu ponuja Berenika, venec nedolžna Tamara. Še enkrat se dvigne v tribunu staro samoljubje, vzplamti ljubezen do resnice, da se izbojuje boj in odloči zmaga.

Cez nekaj dni dospe ladja do otoka Malte, od tu se obrne proti severu, hiti mimo skalovite obali siciliske in se bliža širokemu izlivu deroče Tibere. Lucij se dolgo skrbno ogiba Pavlina. Šele pri Malti se ponudi žalostnemu levitu ugodna prilika, da izpregovori s tribunom nekaj besedi. Pripoveduje mu, kako se je nekako pred štirimi leti razbela ob tem otoku ladja, s katero se je peljal njegov stric v Italijo. Ko pa zasluče pogovor na verske stvari, ga Lucij takoj prekine, rekoč:

«Pavlin, midva presojava verska vprašanja vsak s svojega posebnega stališča! Glej, ti si Jud, jaz Rimljan! Tvoje naziranje je judovsko, moje pa rimsko! Bog stoji brez dvoma na strani Rimljanov! Le glej, Rimljani vladamo, Judje ste hlapci! Pa zaradi tega se nikar ne pričakajva, ločiva se kot prijatelja! Zelo sem ti hvaležen, še bolj pa tvoji skrbni materi; zares, njene prijaznosti ne pozabim nikdar! Punujam ti v Rimu v hiši svoje matere gostoljubno streho, kjer si mi vsak dan pozdravljen in dobro došel!»

«Kako me veseli tvoja naklonjenost! Pravzaprav bi moral v Rimu bivati v hiši Flavija Klementa, toda tvoje gostoljubnosti ne smem odklanjati!»

«Kako praviš? V hiši Flavija Klementa, sina Vespazijanovega? No, mnogo sem že čul o njem, mora biti pač čudjak posebne vrste! In slednjič, je li on morda

pristaš vaše stranke?»

«Kajne, da ohraniš vse zase, kar ti povem o njem? Kajti z vsako nepremišljeno besedo ga lahko pahneš v venko nesrečo!» ga vpraša nekako boječe skrbni mladenič.

«Nikar se ne boj, saj nisem izdajalec! Preponosem sem za tako nečastno dejanje, — saj veš, kolikokrat si mi že očital neupogljiv ponos! Toda, glej, Gesij Flor bi najbrž rad nekaj govoril z menoj — oprosti, Pavlin!»

Takoj odide mladi levit in Flor odgovori prvič svojega nejubega varuha in tažitelja. Čitaš mu že na obrazu, koliko ga stane to ponižanje. Najprej jame hvaliti izredno srečno vožnjo in krasne dneve, ki so jih imeli na morju. Lucij mu priskrbi zelo hladno in prisiljeno.

«Nikakor mi ne gre v glavo, vrli tribun,» reče nato Flor s sladkim in priljubljenim obrazom, «kakšno korist imaš od tega, ako me zeneš v Rim pred sodni stol. Kaj če bi ti one obtožbe ostale, ki so ti jih izročili Judje — saj mislo drugega kakor njihove sitnosti — med potjo nalašč izgubil? Saj menda veš, kaj mislim reči? Pri-segam, da storiš to v svoj lasni blagor!»

Pri teh besedah pokaze tribun podležu hrbet in hoče oditi. Ko spozna jetnik svojo popolno onemoglost, zaškrti z zobmi in oči mu začare v smrtni sovraštvo. Isti hip seže v svoje nedrje in mahne z dolgim in ostrim bodalom po tribunu. Bli-skoma plane Pavlin, ki je od daleč zri ves prizor, med divjega napadalca in prestrašenega tribuna in prestriže smrtonosni su-nek; a takoj ga zgrabí Flor ter ga treščí z vso silo ob jambor, kjer obleži mladenič brez znakov življenja.

Brzo pozove Lucij načelnika čadje, Tritonija, da ukroti in zveže nevarnega jetnika. Sam pa stopi gajenje k Pavlinu in ga z veliko ljubeznivostjo položi na svoje ležišče. Suženj, ki je bil izvežban v zdravilstvu, skrbno preišče bolnika in najde precej opasno rano na gornjem delu tilnika. Ko mu jo izpere in obveže, odpre mladenič svoje oči in uzre poleg sebe Lucija.

«Zlata duša, prijatelj moj, rešil si mi življenje! Le za las je manjkalo, da me ni zadela tolovaj s svojim nožem in pahnil čez krov v morje!» se mu zahvaljuje tribun, poln udane hvaležnosti.

«Ah, zelo malo sem storil, ako ne rešim tudi tvoje duše!» vzdihne levit. Zdravnik trdi, da se je pričelo bolniku biesti, ker ne more umeti teh besedi. Lucij je drugačnih misli; utrne se mu solza in globoko zahtí.

Tri dni po teh dogodkih naznanijo popotnikom veseli glasovi rogov in trobent, da se bližajo ostiškemu pristanišču. Takoj povesi urna jadrnica svoja bela krila in množica se usuje na zaželeno italško zemljo. Naslednji dan izroči tribun svojega jetnika prefektu Tigelinu, tožbo pa rimskemu senatu.

Potem pa hiti po apijški cesti v hišo svoje drage matere, kamor ukaže prinesiti tudi ranjenega Pavlina.

(Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Današnja številka »Domoljuba« je tiskana z novim rotacijskim strojem, ki natisne in zgane v eni uri 12.000, oziroma 6.000 izvodov. O priliki bomo o tem stroju našim bralcem kaj več povedali.

Smrtna kosa. Umrl je v torek, 10. t. m., na Brezovici pri Ljubljani tamošnji kaplan č. g. Alojzij Vovk. Leta 1862. na Gocah pri Vipavi rojen, je bil lansko leto posvečen v mašnika ter poslan v dušno pastirstvo na Brezovico, kjer je deloval z veseljem in vnemo; a huda bolezen je uničila življenje mladeniču duhovniku. Pogreb je bil v četrtek ob 10. uri dopoldne. V slovo mu je govoril in ga pokopal ob spremstvu 20 gospodov sobratov veleč. g. kanonik-dekan Feitich Frankheim iz Ljubljane. — V četrtek, 11. t. m., je umrl v Vogljah pri Šenčurju ondodni benediktin č. g. Karol Dornik. Rojen je bil 23. januarja leta 1870. v Trzinu iz ugledne Bidelrove rodbine. Posvečen je bil v mašnika 23. julija leta 1892. Služboval je dalj časa v Dobu pri Kamniku kot kaplan in nekaj let sedaj kot benediktin v Vogljah. Še pred dobrim tednom se je udeležil pogreba g. Zarnika v Dobu. Pokopala se ga je huda pljučnica, ki mu je pretrgala nit življenja. Truplo so prepelali v Trzin. — V Zirovnici na Gorenjskem je umrl 10. t. m. Ježef Kajdiž, brat g. kanonika Kajdiža in oče Dobrovskega kaplana. Bil je vzgleden oče svojim otrokom, nenavadno potrpečljiv in vdan v voljo božjo. Z velikim zanimanjem je kot veren in naroden mož bral do zadnje vrstice »Domoljuba« in druge slovenske liste. — V Žužemberku je umrl vzoren mladenič France Žlajpah v cvetu mladosti, v najlepši mladeniški dobi, 22 let star. Bil je vzor dobrega mladeniča, up matere vdove, ponos sestre in opora deda. Živel je vedno prav krščansko življenje, sovrstnikom in drugim, zlasti pa mladeniški Marijini družbi v lep in priporočljiv vzgled. Nad vse je ljubil izobrazbo, godbo in petje, zato je bil do zadnjega ud katoliškega izobraževalnega društva ter je sodeloval z veliko marljivostjo pri tamburaškem zboru in rad pel v cerkvi. Njegov pogreb je bil veličasten, da Žužemberk že dolgo vrsto let ni videl takega. — Naj počivajo v miru!

Prva slovenska knjižarna v ameriških Združenih državah se je ustanovila v Clevelandu. V zvezi je s »Katoliško Bukvarno« v Ljubljani.

Pomožna akcija. »Gospodarska zveza« nam javlja, da je odposlala razdelilne (pregledne) liste za drugo dobavo krnil iz države podpore že vsem organizacijam, odnosno županstvom vseh okrajnih glavarstev in je tudi že pričela z razpošiljanjem raznih krnil, tako da se bo akcija prej ko mogoče izvršila.

V Kamnizgorci bo sv. birna v nedeljo, dne 11. julija in ne 14. julija, kakor je poročal pomotoma zadnji »Domoljub«.

Hinavski liberalci očitajo mnogokrat našim slovenskim možem in ženam, ki poročajo vsako leto morda enkrat na Brezje ali na kako drugo božjo pot, zapravljenost in potravnost. Koliko krika in vika je bilo po »Narodu«, ko so lansko leto priredili Slovenci prvi romarski vlak v Lurd. — Svetujemo liberalcem, naj opuste v bodoče v tem oziru naše božjepotnike. Denar, ki ga zapravijo na božjih potih, ni proč vržen. Pač na le zavržen tisti denar, katerega liberalci izmedejo sedaj v predpustnem času za razne veselice in plete. Saj je priprava za en sam ples, ki so ga napravili v ljubljanskem »Narodnem domu«, stala nekaj nad sedem tisoč kron, in koliko tisočakov so izmetala liberalna društva se v tem času za

pijančevanje in plesanje! Tu napravite red, slovensko ljudstvo pa, ki hodi na božjo pot prosti milosti in dragih dušnih ter telesnih dobrot, pustite, hinavci, v miru!

Spremembe med tržaško duhovščino. Č. g. P. Vincenc Toss polje od Starega Svetega Antona za kooperatorja v jezuitsko cerkev. Na njegovo mesto pride iz jezuitske župnije č. g. Jožef Zien. — Umrl je v tržaški bolnici ladj. frater Paskval iz kapucinskega reda. Naj v miru počiva!

Glavni nabor za mesto Ljubljano in okolico se bo vršil, in sicer: Za političen okraj ljubljanska okolica se vrši 29. in 30. marca na Vrhniki, za sodni okraj Vrhnika: dne 31. marca, 1. 2. in 3. aprila v Ljubljani za sodni okraj ljubljanska okolica in dne 5. 6. in 7. aprila v Ljubljani, za mesto Ljubljano. Naborniki so se izprehajali dne 10. februarja ob 9. uri dopoldne v pisarni mestnega volškega referenta v Ljubljani.

Nov poštni urad. Dne 15. februarja 1909. se otvoril v Krmelju, v političnem okraju Krško, nov poštni urad z uradnim imenom Karmel-Krmelj, ki se bo pečal s pisemsko in vojniško pošto ter zaledno služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada. Ta urad bo imel zvezo s poštnim omrežjem po vsakdanji pošti do poštnega urada v Trzinu.

Nova tovarna pri Medvodah. Iz Medvod se nam piše: Ljudje pripovedujejo, da misli nekdo (baje g. Ivancič) napraviti tik kolodvozna fabrika, da bo delal olje iz lanenega semena. Ojraj pozor! Fabrika bo gotovo škodovala okrajem. Do sedaj so se okrajni imeli mali zaslužek, sedaj bo fabrika snedla še tisti mali zaslužek.

Socijalni tečaj v Brežicah. Nekateri so se ga bali, češ, ne bo šlo; mnogi doslej sploh še niso uverili, kakšen namen bi imela taka prireditve. Pa je vendar tečaj dobro uspel; predsednik S. K. S. Z. ga je kot vodja otvoril v ponedeljek zjutraj ter je mogel pozdraviti nad 100 udeležencev iz celega brežijskega okraja. Govorili so razen voditelja še gg. dr. Benkovič, župnik Presker in nadrevizor Pušenjak. Videli si lahko, kako je v očeh mladih udeležencev plamtel želja po izobrazbi, ki je tu dohlo obilo hrane ob veleznanih in navdušenih razpravah; pa tudi izkušeni možje so glasno izpovedovali svoje veselje in zadovoljstvo nad celim tečajem. Gotovo že zdaj marsikdo obžaluje, da se ni pridružil ukaženim vrstam tečaja, in kmalu jih bo to še mnogo obžalovalo, ko bodo zvedeli, kako se je vršil. Udeleženci tečaja pa nesoma ideje, ki so se na njem razlagale, po celotnem okraju ter se trudimo, da prinesemo čim dalje bolj vse naše ljudske kroge! Potem lahko mirno in z veseljem nado zremo v bodočnost.

Novi deželni predsednik Kranjski. Nemški listi so poročali prejšnji teden, da odstopi v kratkem sedanjí deželni predsednik baron Svare, ker je nemogoče postal zaradi imenovanja bemškega deželnega soškega nadzorika Belarja, in da postane tržaški policijski dvorni svetnik Alfred pl. Manussi njegov naslednik. Ta poročila so prednostna raca, kakoršno radi zvalje nekateri nemški listi, in so to vest poklicani krogi že označili kot izmišljotino.

Pri deželnem odboru se je vršilo minoli teden važno posvetovanje o živinskem zavarovanju. Govorila sta poslancja Povše in Mandelj. O tej stvari se bodo vršili še natančnejši dogovori, predno bo sklepal deželni zbor.

Še nekaj iz dežele »svobode« in »prostosti«. Tako imenujemo naši liberalci nesrečno

Francosko. Že v zadnjem »Domoljubu« smo navedli slučaj, kako je brezverska vlada strogo kaznovala častnike, ki so se udeležili nedeljske službe božje. Ravnokar pa zopet čujemo o novi odredbi, ki je na naperjena proti krščanskim staršem. Kakor znano, je večina francoskega učiteljstva prepolna z brezverskim duhom. Ni čuda, da hoče tako učiteljstvo vcepiti istega duha tudi mladini, katero poučuje. Mnogi dobri, krščanski očeti pa ne zapajo svoje dece frimasonskemu učiteljstvu, zato so svoje otroke obdrževali doma. Toda vlada je izdala postavbo, po kateri morajo starši pod kaznijo pošiljati svoje otroke v državne brezverske šole. A sledili sta tej postavi zapored še dve novi, ki sta še mnogo hušji. Po prvi je prepovedano staršem priti ževati se nad brezverskimi in nenavravnimi učitelji. To se pravi: Učitelj sme v šoli poučevati mladino kakor mu drago. Smemo pa pooblašča zastrupiti z brezbožnimi in nenavravnimi nauki, starši morajo molčati. — Po drugi postavi bo pa kaznovan z zapornim dnevno ječe vsak, ki bi se količkaj po robu postavil brezverski šolski postavi. Ostre kazni dolžni starši, ki bi ne pošiljali svojih otrok v šole, ki bi branili rabiti brezbožne, od učne oči postrane šolske knjige. Na ta način zamane oče, mati, vsak duhovnik, ki se drzne izreči kako sodbo o slabih šolskih knjigah, pri čem dvehletno ječo. — Tako se godi v državi svobode in prostosti. Slovenska liberalna stranka je sklenila po deželi prirejati shode in širiti liberalizem. Se bo li našel kdo, ki bi hotel podpirati to stranko, ki zasleduje iste cilje kakor francoski liberalci? Kadar prilazejo liberalci s kakim shodom, povejmo jim na vs glas, da francoske svobode in prostosti n maramo.

Vojaka ustrelila drug drugega. Mlad teden ponoči sta v topničarski vojašnici v Ljubljani ustrelila dogovorjeno dva vojaka drug drugega ter sta bila takoj mrtva. To strašno dejanje sta izvršila četovodja Karol Walzok, rodom iz Šlezije in korporal Joki Kogel, doma iz Idrije. Na večer pred tem dejanjem sta bila še v mestu ter sta z nekimi civilistom popivala. Ko so se poslovili, je Kogel pustil pri gostilničarki 4 krome, češ, da jih tak ne bo več potreboval. Nato sta vojaka odšla v vojašnico. Demov prišedši sta šele poiskali samokrese izpod strehe, kjer se nahajalo skladišča. Ob 2. uri zjutraj sta šla v pisarno in ond s službenima samokresoma ustrelila drug na drugega. Ko so topničarji, kar jih je še v Ljubljani (polk je na strelnih vajah v Krškem) začeli dva strela, so takoj začeli iskati po vojašnici, kdo da je streljal. Prišedši v pisarno so zagledali mučen prizor. Oba navedena vojaka sta ležala mrtva na tleh in sicer s strel v glavah. Poklicani zdravnik je izjavil, da sta bila takoj mrtva. Dognali so, da sta drug drugega s službenima samokresoma s samomorilnim namenom ustrelila, kar je še bolj potrdilo pismo, katero je pustil na mizi četovodja. Tudi desetnik je pred kratkim pisal nekam sumljivo pismo, češ, da mu je težko, ker ni dosegel svojega cilja.

Podpore in pomoči potrebnim rodbinam rezervistov in rezervnih namastnikov. Rodbine onih rezervistov in rezervnih namastnikov, ki so sedaj v Bosni in Hercegovini, imajo pravico do dnevnih podpor in to že od dne 28. novembra lanskega leta. Pravico do teh podpor imajo žena, otroci, sorodniki, bratje in sestre, če se dokaže, da jih je dotični rezervist vzdrževal s svojo plačo. Prošnje je pošiljati politični okrajni oblasti.

Dom za slovenska znanstvena društva mislijo zgraditi v Ljubljani. Prvo misel o tem

sporožil vodja deželne bolnice g. dr. Vinko Gregorič. Po njegovi misli naj bi se osnovala druga, ki bi dobila primeren kapital za to gradbo.

Dvekranski denar se namerava vpeljati v Avstriji. Dosedanje goldinarje so že precej pospravili v kleti avstro-ogrske banke in jih bodo za 150 milijonov kron prekovali v krone petkronače, ostalih 65 milijonov goldinarjev pa bodo prekovali pri kaki poznejši priliki v potrebi. Novi denar bo nekoliko lažji od sedanjih goldinarjev.

Volitve za koroški deželni zbor so že zapisane. Prva voli splošna kurija 24. marca, ventuelne ožje volitve 27. marca (4 poslance), 29. (31.) marca volijo kmečke občine (15 poslancev); mesta in trgi 1. (3.) aprila (10 poslancev), isti dan trgovska zbornica (3 poslance), 5. aprila pa veleposelstvo (10 poslancev). — Izmed prejšnjih poslancev jih več ne nara nanovo kandidirati, tako deželni glavar troj Goeč, celovski župan Neuner in veliki german Dobernig. Steinwender še ostane. Glede izida volitev sta obe nemški stranki precej na nejasnem. Mi Slovenci nimamo kaj zganiti!

Vodovod za Suho Krajinu. Deželni odbor je dal po stavbenem svetniku Sbrizaju izdelati generalni projekt za vodovod za Suho Krajinu. Skupna dolžina celega vodova je 105 km in bo to eno največjih del te vrste. 8000 ljudi so dobilo studenčno vodo v krajih, kjer je sedaj vsak razvoj nemogoč zaradi popolnega izsušitve vode. Storili se bodo vsi koraki, da se dobi čim višja državna podpora za to potrebno vodovodno napravo. Mnogo se na vodovode prosi, ki niso toliko potrebni, odkar služijo le komoditeti. To je pa delo največje potrebe in važnosti in le želiti je, da ji ga mogel deželni odbor čimprej izpeljati.

Liberalna stranka. Načelnikom stranke je bil zopet izvoljen Ivan Hribar, prvim podpredsednikom pa z večino glasov proti dr. Trillerju dr. Ivan Oražen. Tajnik je dr. Franc Novak, lugojnik Ivan Knez; v izvrševalni odbor so izvoljeni dr. Žerjav, dr. Windischer, dr. Švigel, dr. Triller in uradnik Tomazin. Sklenilo je po vsej deželi prirediti shode ter osnovali za vse sodne okraje politična društva. To so torej tisti novi možje, ki hočejo širiti liberalizem, to se pravi brezverstvo po deželi. Tavčar je že prestar in tudi premoder, da bi romal po deželi in krošnjari kakor nekdanji liberalizem. Pač pa bo zviti Hribar pošiljal mladice dr. Žerjave, Ribnikarja, Švigelina in druge po deželi. Ti bodo v zvezi z liberalnimi društvi poskusili svojo srečo. Prepričani smo, da med našim modrim kmečkim ljudstvom ne bodo ničesar opravili.

Babčev fantek je že zopet eno pogruntal! Iz Cerklj priha nova liberalna luč za Gorenjsko. Iz Cerklj pri Kranju razpošiljata and. Kmet in Ježek Jenko oklice kmetijskim združenjem, v katerih jih hočeta vjeti za liberalno agitacijo. Tako-le jo je pogruntal Babčev fantek: Najprej zdiha, da so davki tak dan večji, doklade se brez usmiljenja tak dan zvišujejo, sploh tako hudo je, da ni več živeti. Ko je Babčev fantek tako poučil kmetijske podružnice, kako je hudo na svetu, da jim razlaga, kako se bo vsemu temu opotoglo. Novo zvezo, seveda liberalno, naj naredijo, in ta bodi »Zveza kmetijskih podružnic«. Babčev fantek hoče, da bi se vse kmečke podružnice na Gorenjskem strnile pod liberalno komando. Kar pozivlja jih, da naj priklone in naznanijo, koliko odposlancev pošljejo v ta novi odbor. Seveda je vse to le farbarija, da bi liberalna stranka dobila na Gorenjskem. Vsak zaveden kmet bo vedel, kaj mu je storiti, če ga pridejo vabiti liberalci v svoj krog!

Nov osebni vlak med Ljubljano in Trstom je, kakor se nam poroča z Dunaja, s 1. majem t. l. zagotovljen. Iz Ljubljane bode odhajal dopoldne ob 9. uri 45 minut in prihajal v Trst ob 2. uri 20 minut popoldne; iz Trsta bode odhajal ob 1. uri 24 minut popoldne in prihajal v Ljubljano zvečer ob 6. uri 18 minut. Ta novi vlak bode v direktni zvezi z Mariborom. S to pridobitvijo so naši poslanci dosegli lep uspeh.

Deputacija pri ekscelenci Pittreich. Pri ekscelenci Pittreich se je oglašila deputacija: Dr. Pegan, obč. referent dež. odbora, vsled soglasnega sklepa naročila dež. odbora, za kmečko ter župansko zvezo g. Anton Belec, župan v St. Vidu, in Jakob Dimnik, župan pri D. M. v Polju, ter mu izročila spomenico z zahtevo slovenskih občin za slovensko uradovanje pri sodiščih.

Se ni miru! Liberalna zveza še vedno ne miruje, ampak razpošilja dopise na županstva, s katerimi skuša delati nove zmešnjave. Iz Ljubljane se pozivljejo liberalci na deželi, da kujejo pritožbe, liberalna zveza pa dopisuje tudi našim županstvom in jih hoče zbegati, samo da bi naredila zmešnjavo in nezadovoljnost. A liberalna zveza ne bo uspela. Skrajna potreba je bila, da se je vzela dobava krmil popolnoma iz rok liberalni zvezi, kajti če bi se to ne bilo zgodilo, bi bile nastale velike krivice. Pri liberalni zvezi so se namreč oglašali tudi spekulanti in trgovci, ki so hoteli to priliko porabiti, da se na cenen način preskrbe z velikimi zalogami, ki bi jih potem ljudstvu drago prodajali. Če ne bi bila S. L. S. z vso strogostjo nastopila, bi se bil zgodil skandal, da bi bili bogati spekulanti dobili ogromne množine, revežem bi se bile pa najmanjše množine še pritrjavale. Zdaj, ko je vlada izročila vso dobavo »Gospodarski zvezi«, so se vsi oglašali primerjali in je prišla ta spekulacija na dan. Zdaj bo županstvom menda jasno, zakaj se liberalci toliko potegujejo, da bi imeli razdelitev krmil v rokah. Edino pametno, kar morejo storiti župani, je to, da pošiljajo liberalni zvezi vsako pismo takoj nazaj in si prepovedo, da bi jih liberalci še nadalje nadlegovali s svojimi dopisi. Kakor je bilo topot nujno potrebno, liberalcev se otresti, tako bo tudi v bodoče, in z nobeno zvijačo ne bodo prišli liberalci do svojega namena, da bi delali dobičke na korist ubogega ljudstva!

Vrečo z denarjem je našel. Iz Trbovelj se nam piše: Še je gotovo vsem v spominu, ko je nekdo ukradel lansko leto na kolodvoru v Trbovljah 6000 kron, in sedaj bi se bila kmalu naredila druga nesreča pri pošti. Ko pelje zjutraj ob 6. uri 40 minut pošto pismo-voja od postaje na pošto Vode, zgubil je z voza žakeli z denarjem, ker je pozabil voz zapreti. Delavec Jug, ki spravlja splave iz Save, gredeč v službo, ga je našel pri cementni tovarni in ga oddal na postaji Trbovlje.

Ogenj v Novem mestu. V Novem mestu je ob cesti v St. Peter pogorel kozolec gosp. prošta. Kozolec je bil vreden 4000 kron. Zažgal je v pijanosti mešetar Murgel.

Pogreb socialnega demokrat. Civilni pogreb je imel minoli teden neki socialni demokrat na Reki. Rdeča zastava je nadomestovala križ, neka sodruginja pa je opravila ceremonije ob grobu. In vendar trdijo socialni demokratje, da niso proti veri. Za Boga in cerkev pa ne marajo. Kako se to vjema!

Novo trgovino v Celju. V novi posojilniški hiši v Celju se bodo pridružili prostori vsi oddali za trgovino. Kakor čujemo, so se za večino prostorov že oglašili najemniki. Ker je v hiši hotela »Pri belem volu« še tudi en prostor oddati za kako trgovino ali obiti, se kmalu naseli v Celju več novih slovenskih trgovcev in obrtnikov. Dobro došli!

Pulška postaja za podmorske ladje. Kakor znano, je nedavno priplula iz Kiela v Pulj prva podmorska ladja, zgrajena za avstro-ogrsko mornarico. Z njenim prihodom se je v Pulju odprla postaja za podmorske ladje. Tekom leta bo za vojno mornarico dovršenih še drugih pet podmorskih ladij. Dve gradi trdka Whitehead na Reki.

Slovenska dijaška zveza izda v kratkem brošuro o slovenskem vseučiliškem vprašanju, ki poda vse razloge, zakaj zahtevano slovensko vseučilišče v Ljubljani, in koristi gospodarske in kulturne, ki bi jih imel slovenski narod od tega najvišjega zavoda. Opozarjamo že danes javnost na to delo.

Velik škandal. Iz Trsta se nam poroča, da je tržaško namestništvo razveljavilo izvolitev Antona Jeriha v načelnstvo tržaške nezgodne zavarovalnice. Ker nam še ni znano, kako utemeljuje tržaško namestništvo svoj odlok, si še pridržimo nadaljnjo sodbo. Toliko pa že povemo, da če misli kdo protežirati Italijane na škodo delavstva, da doživi tak odpor, kakoršnega ne pričakuje. Tudi »rdečih« princev se ne bojimo.

Štiri nova slovenska katoliška izobraževalna društva. Deželna vlada je odobrila pravila za štiri nova slovenska katoliška izobraževalna društva, in sicer v Veliki Račni, na Ježici, na Šenturški gori pri Cerkljah in v Vavti vasi.

»Narodni dom« v Ameriki. Iz Amerike poročajo, da nameravajo Slovenci v Clevelandu zgraditi »Narodni dom«. Tudi v Collinwoodu zgrade »Narodni dom«.

Dve novi »Kmečki zvezi«. Deželna vlada je potrdila pravila političnemu društvu »Kmetiška zveza« za višnjegorski okraj in političnemu društvu »Kmetiška zveza« za sodni okraj Kostanjevica.

Častnim občanom občine Adlešiče imenovan je tamošnji prečastiti g. župnik Ivan Šašelj. Ob priliki imenovanja častnim občanom blagovolj je podariti preč. g. župnik Iv. Šašelj občini za občinske potrebe in za občinske reveže znesek 50 kron. Na tem velikodušnem darilu se mu najtopleje zahvaljuje županstvo občine Adlešiče, dne 9. februarja 1909. Rauch, župan; Dragoš, svetovalec.

V spomin jubilejnega romanja na »Trško goro« pri Novem mestu dne 21. oktobra 1908. Pridiga o lurski Materi božji. Govoril zbranim Marijinim družbam Ivan Podboj, duh. svetnik in župnik v Toplicah. — Priporočamo to knjižico Marijinim družbam, pa tudi krščanski mladini in Marijinim čestilec sploh. Dobiva se v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani.

Razglas. Deželni odbor priredi na Vrhniki gospodinjstvo šolo, ki bo imela namen vzgajati kmečka dekleta v gospodinjstvu, šivanju, likanju, vrtnarstvu, rejni male živine itd. Pouk bo brezplačen, le za hrano bo plačevati po 50 vinarjev na dan. Tečaj se prične z dnem 15. marca. Sprejemala se bodo vanj kmečka dekleta od 16. leta naprej. Pismene ali pa tudi ustmene prošnje je vložiti do dne 1. marca t. l. pri županstvu na Vrhniki, kjer se izvedo tudi nadaljnje podrobnosti.

ZA LJUDSKO IZOBRAZBO.

Kakor smo obljubili bo oddajala »Katoliška Bukvarna« zgodovinsko povest »Pas-jeglavci« do konca meseca marca t. l. po zelo nizki ceni — 1 K; uspeh je pokazal, da smo s tem zelo ustregli našemu ljudstvu, ki si bo v prihodnje rado omislilo dobro pripovedno berilo, in ne bo kupevalo ničvrednih umazanih, katere širi slaba kolportaza, ki preti zastrupiti mladino in ljudstvo in mu vzeti z abotnimi izmišljinami vsako samostojno razsodnost, mu nkužiti domišljijo in ga pahnuti s poti prave omike nazaj v brezvednost. Na-

sprotno pa ima naša »Ljudska knjižnica« namen pospeševati in buditi

pravo omiko Slovencev,

voditi svoje čitatelje širom sveta ter jih v lepi obliki seznanjati z življenjem in trpljenjem tujih narodov, jih torej vzgajati, blažiti in poučevati; zato pa smo tudi radi nekaj žrtvovali in smo razposlali povest:

»Pasjeglavec«

v velikem številu po vsej slovenski domovini, tako, da je knjiga vsakemu na razpolago za mal denar eno krono. Če povemo da nas pri tem ni vodila nobena dobičkaželost, nam pač ne more nihče oporekati, saj ve vsakdo, ki je že kdaj knjige kupoval, da z eno krono ni mogoče pokriti tiskarskih, knjigoveških in poštnih stroškov za tako knjigo. Že nekaj dni po izdaji te knjige smo opazili, da se slovensko ljudstvo našemu vabilu z navdušenjem odzvalo; došlo nam je nepričakovano veliko naročil tako da danes opažamo da nam bo zaloga »Pasjeglavcev« prav kmalu pošla. Na to nismo bili pripravljeni, prišlo je nepričakovano, ker se še nikdar ni nobena slovenska knjiga v tako kratkem času v tolikem številu razprodala. Kaj je storiti sedaj da izpolnimo našo obljubo in vzdržimo nižanje cene do konca meseca marca? Knjigo na novo natisniti je seveda nemogoče saj traja tiskarsko delo take knjige več mesecev.

Zadnja kmečka vojska.

Ker nas pa veseli, da je naše ljudstvo tako navdušeno za dobro knjigo, smo pripravili žrtvovati še nekaj in naznanjamo s tem, da bomo oddajali do konca marca mesto »Pasjeglavcev« zgodovinsko povest »Zadnja kmečka vojska« po isti ceni, kakor smo naznanili »Pasjeglavcev« — 1 K s poštnino in položnico vred, tako da ne ngrastejo za naročnika nobeni drugi stroški. Seveda na ogled »Zadnje kmečke vojske« ne bomo razposiljali, temveč jo doposlali samo onemu, ki jo bo naročil.

Trpljenje slovenskega kmeta.

Zakaj je zgodovinska povest »Zadnja kmečka vojska« še lepša in mnogo bolj zanimiva nego »Pasjeglavec« bomo povedali v prihodnji številki »Domoljuba«, v kateri bomo ponatisnili tudi kratak odstavek iz srede te povesti, ki se je natančno tako vršila ob onih burnih časih, ko je bil slovenski kmet brez pravice in izročen na milost in nemilost krutim, brezsrčnim graščakom in nemškim valpetom. To povest pošlje

»Katoliška Bukvarna v Ljubljani«

onemu, ki si jo naroči in plača pred koncem meseca marca za eno krono! Knj. se dobi tudi vezana za dve kroni.

Kdor je prejel »Pasjeglavcev« na ogled, pa jih noče sprejeti, naj bo vsaj toliko obziren nasproti »Bukvarni«, da jih takoj vrne, kajti to je njegova dolžnost in bi ne bilo pošteno, ako bi se za knjigo, ki mu je bila na pošti poslana, pa jo on ne misli naročiti, nič ne zmenil in je ne vrnil. Kdor jo torej noče, naj zapiše na ovitek »Ne sprejemem« in odda na pošto! Če je kdo ovitek raztrgal ali pretrgal, naj pa ga preveže z vrvico, oziroma nitjo, istotako zapiše, da ne sprejme in pošlje nazaj. Če pa napravi nov ovitek, ako nima več starega, pa pošlje knjigo nazaj, mora na pošti plačati 30 vinarjev poštnine. V tem slučaju bi bilo boljše, da izkuša knjigo, če je res sam ne misli obdržati, prodati komu drugemu in nam poslati denar na svoje ime. Prosimo torej vse, katerih se to tiče, da se po tem ravnajo sebi in »Bukvarni« v korist; upamo torej da so vsi »Domoljubovi« naročniki že sami po sebi tako čestitljivi in da ne bo treba nikogar še posebej pismeno opominjati in tirjati.

Povest »Zadnji dnevi Jeruzalema« I. del, po katerem posebno novi naročniki na »Domoljuba« zelo poprašujejo, še nismo mogli razposlati, ker je tiskarna z delom preobložena. Prosimo torej vse tiste, ki se za ponatis te povesti zanimajo, da potrpe še kaka dva tedna, takrat jim bomo knjigo doposlali, ne da bi jim bilo treba ponoviti naročilo.

Mladeniški tečaj v Ljubljani. Do 70 mladeničev iz naše dežele je skozi celi teden prisostvovalo podučnim predavanjem, ki so se vršila v prostorih krščanske socialne zveze pretečen teden. Ogledali so si med časom našo tiskarno, muzej ter napravili izlet v Št. Vid. Najlepši dan je bil zanje gotovo 11. t. m., ko so se polnoštevilno udeležili seje predsedstva »Zveze« telovadnih odsekov v »Katoliški tiskarni« in ondi našli zbranih vse polno prijateljev in pospeševateljev mladeniškega gibanja, na čelu jim presvetil gospod knezoškoč, prelat A. Kalan, stolni dekan J. Kolar, kanonik J. Šiška, profesor dr. Ušeničnik, profesor dr. Gruden, ravnatelj škofskih »vodoz« dr. Gnidovec, župnik J. Kalan, vikar L. Smolnikar in mnogo druge posvetne ter redovne duhovščine, potem naši državni in deželni poslanci dr. Krek, ravnatelj Povše, dr. Lampe, Evgen Jare, J. Gostinčar, Demšar, Jaklič, tajnik »S. L. S.« dr. Rožič, zborniški svetnik J. Kregar in še veliko drugih prijateljev slovenske krščanske mladine. Došlo je toplo pozdravil načelnik »Z. T. O.« dr. Pogačnik. Nato so se razpravljale za mladeniško organizacijo važne zadeve; tako se je sklenilo uvesti za gorenjske, notranjske in dolnjske odseke nekako samostojnost, da bo predsedstvo »Z. T. O.« razbremenjeno, nadalje se je razmišljalo o organizaciji izobraževalnega dela za člane, prirebi fantovskih večerov ter socialnih kurzov, ki naj bi se pogostejše vršili, ter organizaciji naraščajo. Poročalo se je tudi o reviziji odsekov. Mladeniče je na to pristržno nagovoril prevzvišeni gospod knezoškoč, ki je zlasti povdarjal, kakšnega pomena je mladeniško gibanje za srečno družinsko življenje ter narodno blagostanje v dušnem in gnetnem oziru. dr. Krek pa je podal zlasti nasvetov za izobraževalno in organizatorično delo. Povdarjala se je tudi zelo potreba politične izobrazbe mladine. Po skoro dvurnem posvetovanju so se fantje razšli, veseli, da so videli v svoji sredi najodličnejše naše moče voditelje in spoznali, da jih ljubijo in podpirajo.

V torek dne 2. marca k javnemu predavanju v veliko dvorano »Uniona«! »Slovenska krščanska socialna zveza v Ljubljani« je pričela prirejati javna predavanja v veliki »Unionovi« dvorani. Prvo predavanje dr. Grudnov »Francoski na Slovenskem« je obiskalo 3000 oseb. Prihodnje javno predavanje v veliki dvorani »Uniona« se vrši v torek dne 2. marca točno ob pol osmi uri zvečer, na kar opozarjamo že sedaj vse somišljenike in somišljenice v Ljubljani in bližnji okolici. Predaval bo tajnik »S. L. S.« dr. Rožič o veleznimivni Bosni in Hercegovini, ki je ravno sedaj predmet avstrijsko - srbskega spora. Skioptične slike bodo kazale najvažnejše točke, na katerih se bodo morda razvili v kratkem veleznimivni dogodki. Vstop je za vsakega prost. Vsak čitatelj »Domoljuba« naj pohiti na to javno predavanje. Agitirajte za obilno udeležbo tudi med svojimi znanci!

Kmečka zveza za litilski okraj je imela občni zbor v nedeljo 14. t. m. v Šmartnem pri Litiji. Govoril je deželni odbornik dr. Lampe. Mnogoštevilni zbrani volilci so izrekli poslanecem »S. L. S.« popolno zaupanje.

Šestdesetletnica smrti našega pesnika dr. Franca Prešerna je bila v ponedeljek dne 8. t. m.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Dajte nam vode! Pravijo, da na sedem let vse okoli pride. A pri nas je minulo že dvakrat sedem let, pa se ni še nič preobrnilo. Štirinajst let že prosimo za napravo vodo, ki je krvavo potreben. Prosili smo pri deželni vladi, a zaman. Obračali smo se te deželne in državne poslance, a vsi so nas te lažili le z obljubo. Obljuba pa je, dokler se udeleži, kakor sneg pozimi, o katerem vemo, da bo spomladi skopnel. In tako smo hodili od Ane do Kafa in od Kafa do Ane brez uspeha. Prosimo torej, kakor prosti otroci, matere kruha, da vi možje, ki ste izvoljeni in postavljeni, da zaslišavate prošnje ljudstva in mu pomagate, da poslušati tudi naše mize vzdihne in rečete besedo na pravem mestu nam v korist. Pozni vnuk se bo z veseljem spominjal blagih mož, ali pa bo del vašo zaničnost. — Boda za vodo je pri nas tako, da vpije v nebo. Menim, da ni ravno pri nas, ako si želen, pa moraš čakati vode tri leta, nazadnje pa ti pripeljejo sparjene mlake, le tako se nam godi že več let, a je še vedno hujše. Če ni res tako, vprašajte! — Proseje ljudstvo iz Male vasi, Iske vasi, Kote in Sij.

S Črnuč. Izredno lepo se je izvršil v Črnučah v nedeljo shod »Kmečke Zveze« za ljubljansko okolico. Počastila sta nas kar dva naša stara poslanca, gg. dr. Šusteršič in voja Povše. Načelnik »Kmečke Zveze«, naš novi deželni poslanec Jakob Dimnik pozdravi narodo ter da besedo domačemu župniku, t. Stazinskemu, ki v navdušenih besedah poslavja zasluge »S. L. S.« v prvi vrsti neustišnega in modrega načelnika, Šusteršiča in kmečke pravice. V krutem, dolgotrajnem boru z mogočnimi sovražniki, zedinjenima Nemci slovenskim liberalci je ta naš pogumni in previdni voditelj s pomočjo zvestih svojih tovarišev privedel srečno ljudstvo do zmage, tako da ima sedaj naš kmet na Kranjskem vedno v deželnem zboru. — Dr. Šusteršič, živahno pozdravljen, poroča o državnem zboru, kaka si naša stranka z modrim in poštenim mnenjem pridobiva vedno več in več zaveznikov, ki so za resno in pošteno delo v ljudski blagor. Novi vladi, ki je povečini Slovencem sovražna, bodo nasprotovali. O deželnem zboru nam je povedal, kaj je in kaj se misli naša stranka v prid ljudstvu napraviti glež zboljšanja kmetijstva, sol. lova, cest, občinskega volivnega reda itd. Seve doslej ni mogla kaj prida doseči, ker so bili kmečki poslanci vedno v manjšini: 16 kmečkih proti 20 združenim slovenskim liberalcem in Nemcem! In to je zares največja zasluga »S. L. S.« pred vsemi njenega neustrašenega in prebitanega načelnika dr. Šusteršiča, da je naš 16 korenjakov premagalo 20 hudih nasprotnikov tako, da je sedaj naša stranka gospod v deželi. Zato pa bodo tudi odslej sklepali le take postavbe, ki bodo kmetom v korist. Mi hočemo v dejanju pokazati, da smo prava ljudska stranka! Ko je govornik svoje krasno in podučno poročilo končal z besedami, da hoče tudi naprej storiti svojo dolžnost, dokler ga bodo volili za poslanca, se je pač vsem poslušalcem bralo na licu, kar so čutili v srcu: da boljšega poslanca niso mogli izvoliti nego je dr. Šusteršič. Zato so mu navdušeno pliskali in klicali živio. Gospod komercialni svetnik Povše je z njemu lastno jasno, gladko in priključno besedo kmetovalcem razlagal delo in namene »S. L. S.« v zboljšanje kmetijstva sploh in posebej še živinoreje. K tistim deset milijonom kron, ki jih bo dežela vzela na posodo, bo država dodala 15 do 20 milijonov, ki se bodo vsi porabili za zboljšanje kmetijstva. Tako dela, tako bo delala »S. L. S.«, do-

er ji bo slovensko ljudstvo zaupalo: ona ne obljube samo, nego tudi stori, kar more. semogoča pa ni nihče (kakor Bog). Nihče doslej ne more ene laži ali prazne obljube izdati. »S. L. S.«, ker je iz kmetov izšla, bo di vedno za kmeta in nižje sloje sploh dela; pripomoči jim hoče do blagostanja, pa brani tudi ljubezen do milega maternege zika in brani vero krščansko. Zakaj — ta je končan odlični poslanec — le v križu (rižanem) je spas (rešitev) slovanskega ljudstva! Dveipol ure je trajal shod, a cel s so z napeto pozornostjo poslušali moške in ladičiči, ki jih je bila polna prostorna »stola. Kdor je bil danes na shodu — in to bili menda vsi moški Črnučani — ta se je hko na lastne oči in ušesa prepričal, da je S. L. S. zares prava ljudska stranka in da glisih poslancev ne bi mogli imeti. Zato je e vsem iz srca govoril domači župnik, g. izuški, ko je predlagal resolucijo: »Kmeč- Zveza« za ljubljansko okolico na svojem oda v Črnučah, 14. februarja, izraža globo- čutla hvalečnosti in neomajne zvestobe S. L. S. in posebno svojemu dičnemu po- ancu, neustrašenemu voditelju dr. Suster- en in svetniku Povšetu. Ko je še načelnik kmečke Zveze, gospod Dimnik povdaril ko- »Kmečke Zveze« in jo toplo vsem pri- ročil, razšli smo se vsi v zavesti, da je bil lep in podoben dan v Črnučah. Bog živi se poslanec!

iz St. Vida nad Ljubljano. Lep večer smo neli minili petek v društveni dvorani. Ude- žniki tečaja, ki ga jim je priredila v Ljublja- »Z. T. O.« so prihiteli obiskat naš bratski sek. 62 vrlih mladenčev, zastopnikov telo- adnih odsekov raztresenih po vsej slovenski niji, je navdušeno pozdravil predsednik ntvidskega telovadnega odseka. Domači nje — telovadci so dobre pol ure telovadili a rodja, nato se je razvila priprosta, a pri- čna zabava. Kajpada ni manjkalo bodrilnih ovorov in priateljskih pozdravov. Gledali no, kako prijetno je, če res bratje bivajo ed seboj. Veselje je bilo gledati fante, ki so svojim občevarjem kazali, da si niso več jci, temveč mladi znanci, ki jih idela naših levadnih odsekov družijo v odkritosrčnem iatelstvu. Da se je vsa prireditev tako lepo nesla, je tudi ne majhna zasluga našega vrg- ga organista g. Hafnerja, čigar izvežbani yski zbor je vzbujal med udeleženci splošno ozornost. Le prehitro so nam minule večer- e ure v družbi dragih nam gostov. Ob pol 2. uri smo se ločili na šentvidskem kolodvoru lepkimi »Na zdar!« klici v prijetni nadi, a se še letošnje leto vidimo. — Javno redavanje, ki ga je priredila Blaž Po- čnikova »Citelnica« dne 7. februarja se je bro obneslo. Udeležba je bila osobito od rani ženskih mnogoštevilna. Ker se bodo v rihodnje vršila predavanja bolj pogosto ter oli redno, je unarje, da se bodo tudi naši oski z večjim zanimanjem zatekali k tem educim uram. Predaval nam je preč. g. profesor Francišek Pengov o alkoholizmu in gela zlih posledicah. G. predavatelj je ob- elal vsa stvarno tako živahno in zanimivo, akor zna baš edino le on. Dasi je predava- le trajalo poldrugo uro, vendar ni bilo opa- ti pri poslušalcih utrujenosti in dolgočase- a. Gospod profesor nam je obljubil, da ho- e o tem prekoristnem vprašanju prirediti še o predavanje. — Kam pa prihodnje edelijo? Gotovo nikamor drugam, kakor dvorano k Cebavi. Pravijo da bo nekaj pri- tnega. Bomo se videli, če bo res.

Moste pri Ljubljani. Naše izobraževalno etvo se je začelo razvijati. Imelo je že več edavanj. Zadnje je bilo o davkih. Društvo ridno pripravila, da razveseli društvenike druge na pustno nedeljo s pošteno zabavo

v prostorih pod Lipo. Seveda gledajo rdeči socialni demokratje društvo po strani. Nare- dili so svoje pri Marenciču. Imenitno je, da so za svojega blagajnika naredili nekega Mat. Tomšiča, vpokojenega železniškega čuvaja, katerega po krivici imenujejo sodruga. Pa ni sodrug. Rdečkarji so ga vjeli, in mož gotovo ne vé, kaj so socialni demokratje, sicer bi jim takoj ušel. Socialni demokratje pa že vedo, zakaj so ga vjeli in naredili za blagajnika. Ljudje pripovedujejo namreč o Tomšiču, da je pošten mož in gre skoraj vsak dan k sv. maši. Takemu človeku se lahko zaupa in prepusti blagajna! — Izobrazbo bodo širili menda s tem, da bodo ustanovili plesno šolo. No, no! Svetujemo jim, naj vzamejo za plesnega učitelja in prvega plesavca svojega zaupnika Jakata Lavtarja. — Radi bi tudi svoj list »Napreje« razširili. Pa mi vemo, kaj nam je storiti s tem listom. Na ogenj bo šel! — No, sicer pa vemo, da imajo pri vsaki hiši gnoj- šče, kamor nosijo smeti. Tako smetišče je tudi socialno-demokratska stranka, v kateri se zbirajo smeti!

Z Vrhnike.

Vrhnika. — Gospodinjska šola. — Dne 15. marca t. l. otvoril deželni zbor kranjski na Vrhniki gospodinjsko šolo, ki bo nastanjena v »stari šoli« pri cerkvi. Take šole so za kmečko ljudstvo velikega pomena. Zato moramo biti Vrhničanje deželnemu odboru iz srca hvaležni, da je ravno Vrhniki prvi naklonil to dobroto, hvaležni pa tudi »Kmečki Zvezi«, ki se je za to potrudila.

Kdo bo učil? Vodil bo to šolo gospod nadzornik Legvart, poučevale pa bodo šolske sestre, ki se bodo naselile na Vrhniki, in so v vseh strokah gospodinjstva jako dobro izvežbane.

Kaj se bo učilo? Poučevalo se bo o vsem, kar spada v umno kmečko gospodinjstvo. Dekleta se bodo učile kuhati, kruh peči, prati (tudi imetneše), šivati, obdelavati vrt, gošiti perutnino, skrbeti za domačo snago in zdravje itd. V tej šoli se bodo dekleta vzgojevala tako, da bodo vzljubile pošteno kmečko gospodinjstvo, da bodo gospodinjile dobro in varčno. V tej šoli bodo brez dvoma dobile dekleta — najboljšo doto.

Krajevna komisija. Šola bo za- vod deželnega odbora, v krajevno komisijo za to šolo pa je dež. odbor imenoval gg. dekana Gantarja, kaplana Skrbica, župana dr. Marolta in podžupana Fr. Tršarja. Tem bo za vse potrebno skrbeti.

Kdo more biti sprejet? V gos- podinjsko šolo se bodo sprejemale kmečka dekleta z Vrhnike in okolice: iz Horiula, Borovnice itd., ki so splošne 16. leto. Učenke sprejema krajevna komisija, ki jih potem pri- poroča deželnemu odboru, prošnje pa se vla- gajo do 1. marca v občinski pisarni na Vrhniki pismeno ali pa ustno.

Koliko časa trajaja šola? Šola bo trajala eno leto, ob tednih največjega poljskega dela pa bodo počitnice, da dekleta la- licho doma pomagajo pri delu. Sprejelo se bo za prvo leto 45 učenk, ki bodo hodile v treh skupinah po 15 deklet vsak teden dva dneva v šolo. Zjutraj pridejo, zvečer pa poidejo do- mov. Kar ih letos ne bo moglo biti sprejetih, pridejo lahko na vrsto prihodnja leta.

Kdo bo pa vse to plačal? To je pa glavno vprašanje, prvo in zadnje. Šola bo vzdrževal deželni odbor, pouk bo brezplačen, samo za tisti dan, ko bo dekle v šoli, bo mo- rala dati za hrano 50 vinarjev, torej eno kro- na na teden. Ko enkrat to vemo, da ne bo skoraj nič »kroštel«, sedaj pa le na noge, in dekleta, v gospodinjsko šolo! Božji blagoslov naj vas spremlja, da postanete dobre in var- ne gospodinjke!

Z Vrhnike. Dne 2. februarja t. l. je imelo nepolitično »Društvo strojarskih pomočnikov na Vrhniki« svoj redni občni zbor. Iz letnega poročila je razvideti, da je tudi v preteklem letu društvo lepo napredovalo. Tekom leta je pristopilo 10 novih članov; pet jih je odst- pilo, oziroma je bilo izključenih. Društvo se- daj šteje 42 članov. Podpore je izplačalo de- setim članom 128 K. Društvena glavnica je narasla od 477 K 4 v na 749 K 70 v. Društvo upravlja pomočniki sami brezplačno. Na občnem zboru se je tudi sklenilo, da se iz društva izključi vsakdo, kdor bi v pretepih rabil nož ali s katerim drugim kaznivim de- janjem omadeževal dobro ime društva. Na- men društva je: Podpirati bolne, onemogle in zakonitim potom brezposelne člane, kakor tu- di varovati in pospeševati duševne in gmotne koristi svojih članov. Zatoj tovariši po po- klicu, kateri se niste v našem društvu, prist- pite kar v najkrajšem času. Naj ne bo nobe- nega zavednega strojarskega pomočnika iz Vrhnike in okolice kateri bi ne bil v našem društvu, zakaj čim več bo društvo imelo čla- nov, tem lažje in vspešnejše bo vršilo svojo nalogo.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Šenturške gore. Na Svečnico je bil vesel in spomina vreden dan za župnijo sv. Urha. Ta dan namreč se je ustanovila Mari- jina deklška družba. Dasiravno je zima v vsi svoji mogočnosti objela naravo, vendar so pripravili farani z vso vnmemo in veseljem do- stojen, pristrčen vsprejem cerkvenemu knezu, svojemu plemenitemu škofu, ki so politeli z radostjo in znano apostolsko gorečnostjo po ledeni cesti na naše planinske višave. Čvrsti fantje na konjih, postavni možje, dekleta Ma- rijine družbe, šolska mladina z zastavo in množica dobrega planinskega ljudstva je z radostjo, a globokim spoštovanjem pozdrav- ljala že v ponedeljek došlega ljudomilega knezoškofa. V navzočnosti treh čč. gospodov duhovnikov in mnogobrojnega, od vseh strani došlega ljudstva so prevzvišeni knezoškof sprejeli na Svečnico popoldne v prekrasnem govoru 43 deklet v Marijino družbo, kar je za tukajšnje razmere častno število. Te izredne slovesnosti so se udeležile tudi Marijine druž- be iz Cerkelj z zastavo, iz Komende in Stranj. Gotovo ostane ta, v zimskem času visoko gori na planinah ob navzočnosti prevzvišenega knezoškofa izvršena slovesnost vsem udele- žencem v trajnem spominu. Prevzvišenemu knezoškofu za njihov velik trud in toliko po- žrtevovalečnost pristrčna hvala! Bog povrni! — Na Šenturški gori se snuje slov. kat. izobra- ževalno društvo.

g Najcenejši organist. V Leše hodi orglat že dolgo vrsto let iz četr ure oddaljene Ko- vorské vasi Popovo lastnik lepega posestva Janez Praprotnik — in to redno, in kar je najmanj navadno — brezplačno. Kot strokov- njak v sadjarstvu je bil že odlikovan, plaču- lejo ga pa tudi vsako leto lepi pridelki. Kot vrl in vnet organist bi pač zaslužil odlike in pla- čila; to ga čaka pa smrti; nekaj odlike je pa že tudi, če ga tu javno pohvalimo. Posebno modro skrbi za naraščaj; uči kar otroke in ob sopraznikih uporablja njih glasove.

g Gorje. Nagle in neprevidene smrti je umrla dne 11. februarja 23-letna Mina Man- delic. V Radovni blizu Fužine so jo našli vso okrvavljeno, prenesli so jo v bližnjo hišo, kjer je kmalu umrla. Nesrečnica zapušča tri ne- preskrbljene otroke brez očeta.

g Gorje. Dosedaj smo v »Bralnem dru- štvu« imeli trikrat predstave. Igrali smo: »Nežiko z Bleda«, »Občinskega tepčka«, »Čašico kave«, »Bisere in cekine«. Z igrani nam je društvo dobro postreglo, pogrešamo pa predavanj. Društvena knjižnica prosi in

kliča kakoga usmiljenega Samaritana. Vsa je zdelana. Društveni prostori so tudi večkrat malodane prazni. Zakaj?

g Podbrezja. V našem izobraževalnem društvu nam je v nedeljo 7. t. m. dr. L. Lenard v kratkih potezih orisal knoeke razmere na Ruskem. Koliko boljše je v tem oziru pri nas, ko ima naš slovenski kmet več politične izobraženosti in tudi bolj svobodno d.h. Gospod doktor nam je obljubil, da o priliki zopet pride.

g Iz Preske. Imeli smo občni zbor delavskega društva 31. januarja 1909. Predaval je gospod Evgen Jarc o starostnem zavarovanju v splošno zadovoljnost in smo ga še naprej naprosili. — Premoženje je precej naraslo. Članov je bilo obdarevanih 34 z 360 K. Strik je škodoval delavstvu, ker se akordno delo ni zboljšalo.

g Iz Šenčurja pri Kranju. Ni še dolgo, kar smo poročali o smrti č. g. župnika Kukulina. Sedaj pa moramo poročati o smrti našega preljubega g. Karola Dornika, benediktina v Vogljah. — Bil je jako dober gospod. Večkrat je mislil na smrt in večkrat citiral oni odslavski Gregorčičev pesni »Oj kje, ki pravi:

Pred duham vidim nizko sobo,
A v sobi blede sveč svetlobo; —
Med svečani pa spava mož, —
On tedno spi, nevzdržano spi,
Strudila ga je težka noja,
Meža pa množica ljudi
Z mladiko oljkovo kropi,
Želeč mu večnega pokoja.

Prošli teden je bil na pogrebu nekoga prijatelja in se tako prehladil. Takoj se je vlegel. Pričakovati je šlo bilo ozdravljenja, a usoda je hotela, da je v sredo, dne 11. februarja ob pol 2. uri ponoči, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. Jako potni vaščani, radi prehitre smrti blagega gospoda, so ga hodili krepiti in malili po stopnicah sv. rožni venec. V soboto, dne 13. februarja sta prišla č. g. župnik in kaplan iz Šenčurja v Voglje, kjer je bila ob 8. uri slovesna sveta masa za pokojnega. Za slovo mu je zapelo pred župniščem izobraževalno društvo iz Šenčurja lepo žalostinko »Nad zvezdami«. Nato so truplo peljali v Šenčur. Bil je veličasten sprevoz: spremlila ga je šolska mladina, izobraževalno društvo, obe Marijini družbi, obe požarni brambli. V Šenčurju ga je čakal č. g. dekan iz Kranja z 15 duhovniki, ki so bili večinoma njegovi sošolci. Spremili so umrlega v cerkev, kjer je imel č. g. dekan krasen govor, v katerem je poveljeval duhovsko požrtvovalnost in v plačilo za to: sladka zadnja ura. — Po dovršenem opraviilu je izobraževalno društvo še enkrat zapelo krasno žalostinko »Oj z Bogom, srce drago«. Nato so prepeljali umrlega gospoda v Tržič, kjer je bil ob 4. uri popoldne slovesen pogreb. Spremlilo ga je mnogo Vogljanov, Šenčurjanov in tudi domači g. župnik. Vogljanec je s tem doletela občutna izguba, ker tako pripravnega in dobrega gospoda ne bo zopet izlepa dobiti. — Svetila mu večna luč!

g Na pustno nedeljo po nauku prirede fantje telovadnega odseka v Bohinjski Srednji vasi v novi dvorani dve šaljivi igri. Pevski zbor bo zapel par pesmic. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje pametne zabave odbor telovadnega odseka. Za pristop v telovadni odsek se oglasite, fantje, lahko pri vsakem odbojniku ob vsakem času. Kdor nima časa ali veselja za telovadbo, ravno tako lahko postane član našega odseka. Pot vanj je odprta vsem poštenim fantom!

g Iz Rateč pri Beli peči. Dne 5. svečana je umrla nagle smrti žena Marija Nežman, stara 27 let. Vzrok nagle smrti je bilo nesrečno

žganje. Zvečer predno je šla spat, se je napila špirita in je za vedno zaspala. Nesrečnica zapušta dva nedorasla otročiča.

Dolenjske novice.

Iz litjskega okraja.

d Janče. Tožbe so sedaj nekoliko ponehale, ker v taki zimi ni prijetno hoditi daljno pot v Litijo; v obče so ljudje miroljubni, le nekaj zrag je, ki še vedno tožarajo in žilica jim ne da mirovati. — Ura se sedaj ni popravljen, kaže že jedno leto na polštirih. Če bi se tisti denar, ki se je v par letih sem zatožil, dal za uro, lahko bi bila zlata.

d Prežganje. V vasi Malo Trebeljevo se je zgodil 8. februarja zvečer ob 5. uri strašen zločin. Dne 2. februarja iz Amerike prišli oženjeni delavec Janez Kastelic je v prepiru v hiši Martina Jerina štirikrat ustrelil na Antona Jereba, gostilničarja in posestaika, tako da je bil isti takoj mrtev. Premirala sta se že par dni radi pokojne Jerebove žene, češ da je Jereb kriv, da je umrla. V nedeljo 7. februarja je Janez Kastelic celo noč hlenal Jereba ra koražjo, naj pride ven; bil je pa toliko pаметen, da ni šel, kajti drugače bi ga bil že takrat ustrelil. Drugi dan je šel Jereb v vas k Martinu Jerinu in kmalu nato pride za njim Janez Kastelic, nalašč, da bi ga ustrelil. Začneta se pripraviti in drug drugemu groziti; nasenkreat pa reče Janez Kastelic: pojdiva ven, se bova zunaj tepla. In res gresta ven. Ko pride Janez Kastelic do večnega praga, se obrne okoli in štirikrat anglooma ustrelil na Jereba z ameriškanskim samokresom. Jereb se takoj obrne in beži v hišo, in ko pride v hišo, se zgardi mrtev na tla. Kastelic pa gre domov in ženi popolnoma hladnokrvno pove: Jereba sem ustrelil. Strah in žalost je bila v vasi nepopisna; žena Jerebova vsa iz sebe in štirje otroci so brez očeta. Ponoči so ljudje skrivaj šli orožnikom povedati, ker je Kastelic grozil, da vsakogar ustrelji, kdor gre po orožnike. Drugi dan so ga orožniki uklenili. Bil je popolnoma ravnodušen in izjavil: meni ni nič dva ali tri ljudi »ferderbata«. Popolnoma ameriškanski nazor! Taki se vračajo Amerikanci razaj, brez vere, brez srca, popolnoma podivjani; profit iz Amerike. Naj bi oblasti nekoliko bolj pazile na vračajoče se Amerikance in jim pobrale samokrese, da se še več takih strašnih nesreč ne pripeti. Pri raztelesenju Jerebovega trupla se je dokazalo, da je bil štirikrat ustreljen in sicer vselej od vzadaj, ko je bežal; dve krogli sta bili smrtni, jedna je prestrelila zgornjo nogo, druga osmodila obraz, tretja šla skozi hrbet, prestrelila srce in je malo manjkalo, da na zgorjem života ni prišla ven. Četrta je prestrelila od zadaj čreva in mehur. Ustreljeni Jereb je bil 34 let star. Naj v miru počiva!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Podzemlja. Zedaj ko je nastopilo lepše vreme, se vidi, kako škodljiva žival je zajec. Pisec teh vrstic je videl v vasi Cerkvišče, kako do kraja zna ta beštija oblesti mlada drevesca. Hvala Bogu torej, da je v deželni zboru eden velikih Zajcev sam nastopil zoper navadne, škodljive zajce. Saj pa tudi lovci sami ne morejo imeti prida dobička od lova, ko tako malo vjamejo. Pred leti je hotel neki naletnik lova zajce loviti v nastavljenem železju. A je to kmalu opustil, ko se mu ni dal vjeti noben zajec, pač pa en pes. In še tega je le en teden bolela noga. Drugega zla ni bilo. — V Gradcu imajo sedaj nebasa. Ples ali bal, kakor pravijo, to je zanje zadnji namen tega

življenja. Gostilne se v tem oziru vrste in vsaka gleda, da prekosi drugo. Tako se mladi in stari sučejo in vrte in skačejo, da bi se kveč skoraj zbal za njihovo pamet. Zakaj so neki tako zaverovani v ta ples? Najbrž to so le: Gradčani ne verujejo več — so napredni, — da imajo dušo, vsaj radi ne. Najraje bi videli, da bi je ne imeli. Zato se vrte in tako strašno premetavajo svoje kosti semintje, da bi duša iz njih izletela. Potem bi veliko bolj brez skrbi uživali svoj raj na zemlji.

d Izobraževalno društvo v Velikih Laščah priredi pustno nedeljo, dne 21. t. m. vselico popoldne ob 3. uri v dvorani »Zadrajnega doma«. Na sporedu je petje, tamburiranje, šalolgra »Pri gospodi« ter komičen prired »Kmet in fotograf«.

d Iz Tržišča in okolice. Dne 4. februarja je prišel k nam v Tržišče predavati g. poslanec in ravnatelj kmetijske družbe Gustav Pirc s trtoraji, živinoreji in gnojenju. Predavanje je bilo v šoli. — Po odhodu gospodične učiteljice Gole v Št. Janž je prišel k nam za učitelja g. Silvester iz Črnega vrha. — Huda letošnja zima je zakrivila, da se letos vgradi ne obnavljajo v toliki meri kakor sicer, a vendar se bo de tudi letos precej prerigolalo. Zelo mnogo dobrega vina je še dobiti po takšnih goricah po zmerni ceni.

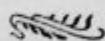
d Iz Št. Jerneja. Minoli teden, 11. t. m. smo imeli v tukajšnji fari zopet lepo ljubko slavnost v čast Marije Brezmadežne, in to v skalovju pred Marijino podobo nad Studencem v takomimovanem novem Lardu v Rokovniku pri Vrbovcih. Da bodete pa bolje razumeli to slavnost, vam naznamim spored. Prvič je bil kratek nagovor, ki ga je imel pred g. kaplan Leopold, potem rožni venec in petljanje lurske Matere božje, en mladenič je imel tudi deklamacijo v slovo ljubilec in zapeli so tudi nekaj Marijinih pesmi. Tako smo zaključili ljubilec Brezmadežne. Da bi bil Bogu in Mariji v čast, nam pa v zveščanje!

d Iz Studenca pri Krškem. Dne 5. t. m. smo pokopali ključarja Jožeta Povheta iz Novega. K pogrebu so ga spremili trije gospodi, dva iz Boštana in domači gospod župnik. Pogreba so se udeležili tudi šolarji in prav mnogo domačih faranov. — Dne 9. t. m. smo pa pokopali prvo članico Marijine družbe, da si že obstoji skoro deset let. Bila je tudi najstarejša v Marijini družbi Marija Ratajc iz Zavrncec. Dekliška Marijina družba se je polnoštevilno udeležila njenega pogreba z zastavo. Dekleta so ji zapeli na grobu žalosno pesem v slovo. Naj počiva v miru!

d Kupci v boštanskem hlevu. 8. t. m. so kmetje kupili od boštanskega barona živine za 1871 kron. Bili so to Hribar in drugi trije mošje iz Ponove vasi. Ogledovali so živino v hlevu. Stara krava je hotela tudi svoj delež imeti. Ker je bil Hribar obrnjen od nje, je hitro porabila priliko in ga zgrabila za suknjo. Nastala je vojska. Hotela ga je skozi jasti potegniti. Na pomoč priskočita dva moža, ki ga z vso silo držita nazaj. Velik hrup je nastal vsled tega. Krava sicer ni zmagala, a zastoj pa tudi ni bil njen trud. Odtrgala mu je kos suknje, nakar je Hribar cenil svojo škodo na 10 kron.

d Umrl je v Št. Rupertu Martin Bartol. ud tel. organizacije, blagega značaja. Bil je spočetka že vnet za mladinsko združevanje. Pogreb je imel lep in člani društva so pokazali dragemu pristašu svoje »spoštovanje« z obilno udeležbo. Na grobu mu je za slovo spregovoril duhovnik par bratovskih besed. Naj bi res mladeniči stopili bolj skupaj in se združili v tistem, vnetem delu. — »Slovenec« je prinesel novico o mladih rokoverniškkih Molc in Sluga. Molc (ne Male) in Sluga sta bila res v pohištvanje mladini in v nadično vsakemu. Jabolko ne pade daleč od jablane.

d Iz tržiške okolice. Železnica. Ni še prešlo iz spomina neumestno dejanje, zadano nam vsled skrajno neprimernih napisov na železniških postajah železnice Trebnje - Šent Janž in napisov čez železnične prevoze; a že je tu zopet nov odlok znane avstrijske birokracije, ki mora vjeziti vsakega še tako mirnega slovenskega prebivalca. Vsled odloka c. kr. post. ravnateljstva v Trstu se ustanovi v Karmelu nov poštni urad z uradnim imenom Karmel-Karmeli. In ravno to uradno ime mora vsakega vznemiriti, ko vidi, kako skrajno brezmiselnost se postopa s popolnoma slovenskimi krajevnimi imeni v prilog nemškemu germanizmu. Ne vemo, ali je to neumnost ali zlobnost ali pa vse skupaj, da se popolnoma slovensko ime Karmel da nemškemu šovinizmu, Slovencem se pa milostno pridene še »i«, in se tako čisto po nepotrebnem pačijo krajevna imena v nemški prid. Ravno tako spako je gradbeno železnično vodstvo napravilo pri osebnem postajališču v Pjavcah. Dozdaj je postajališče slovensko krajeveno ime »Pjavce« vjelo v vseh uradih in slovenščini in nemščini. Sedaj so pa kar naenkrat iznašli nova imena in na postajališču se glasi v nemščini Piantze in v slovenščini Pijavice, torej popolnoma napako. Ne vemo, ali izvira to posilno ponemčevanje slovenskih krajevnih imen od ravnateljstva premogokopne družbe ali iz uradniške birokracije? To pa vemo, da slovensko ljudstvo, ki je vedelo in znalo braniti svojo rodno zemljo pred raznovrstnimi sovražniki in je za svoje domovine žrtvovalo toliko sinov in prelilo toliko krvi, kakor je za svojo obrambo ni lepega žrtvoval katerikoli narod, bode to ljudstvo znalo tudi varovati svojo posest proti nemškemu germanizmu. Tisti vplivni faktorji, ki vplivajo, da se naša krajevna imena pačijo, bi pa mnogo bolje storili, da bi vplivali na to, da se na osebnem postajališču v Pjavcah postajališče preuredi tako, da ne bo izpostavljeno vsem vetrovom in potnikom in nevarnost, da se prehladi in nakopljejo raznovrstne bolezni. Prosimo tudi naše poslance, da posredujejo, da se nam ne bode v nobenem oziru delala krivica. — Opazovalec.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n V Št. Vidu se javno življenje lepo razvija, odkar je v občinskem odboru prešlo vse vodstvo v roke Slovenske Ljudske Stranke, katere prvobornik je bil od začetka sedanji župan g. A. Uršič. O delu in razvoju priča redno občinsko gospodarstvo, mlekarska zadruha, posojilnica, izobraževalno društvo in dr. O tem se bo že še poročalo. Vidi se, da je minula otroška doba našega ljudstva. Le nekaj jih je še zaostalo, ki se lunačijo, da so storili velenaroden čin, ker so razobesili slovensko trobojnico, ko so šli na ples; strašno inteligentno se jim zdi, če se smejo v gostilni pridušati, zabavljati čez verske stvari in krepko pluniti na tla. Ali mislite, da bo res delala za blagor ljudstva taka stranka, ki vabi in zbira take smeti okrog sebe? Može se ne zbirajo tam, kjer se zbirajo otroci in smeti!

n Nova pridobitev za gorenje vipavsko dolino bo mlin za mletje rožja. Vlada ga bo izročila v oskrbo g. Ivanu Kopatin, trgovcu in šentviškemu podžupanu. Mlel bo v Šent Vidu. Zmleto rožje je menda dobra krma za živino. Ako se stvar obnese, bo to v precejšno korist našim živinorejcem.

n Hudujejo se nekateri iz šentviške občine na županstvo, drugi na posojilnico, ker niso dobili vladne podpore pri drugi razdelitvi

krmil. Toda naj pomislijo, da je podpora razdelila c. kr. vlada in ne županstvo, kakor tudi ne posojilnica. Posojilnica je prevzela samo nalogo, da razdeli posameznim to, kar jim je že vlada odmerila. — Pomanjkanje krme je res občutljivo, zato se lahko razlaga nevolja in skrb zlasti ubožnejših.

n Slap pri Vipavi. Vabilo k rednemu letnemu občnemu zboru kat. slov. izobraževalnega društva na Slapu pri Vipavi, kateri bode dne 24. svečana t. l. ob 4. uri popoldne v društvenem prostoru. Dnevni red: 1. Predsednikov nagovor, 2. Poročilo blagajnika, 3. Volitev odbora, 4. Volitev dveh pregledovalcev računov, 5. Slučajnosti. — Društveniki, udeležite se polnoštevilno in pripeljte s seboj svoje prijatelje in somišljenike! Odbor.

n Kat. slov. izobraževalno društvo na Planini pri Vipavi priredi na pustno nedeljo veselico z igro, s petjem in deklamovanjem. Igrala se bo narodna igra »Tihotapec« po Jurčiču priredil g. Stržaj. Vabijo se vsa bratska društva in prijatelji pošene zabave; torej na svidenje med gostoljubnimi Planinci!

n Telovadni odsek izobraževalnega društva v Vipavi je priredil na Svečnico veselico, v kateri so člani odseka uprizorili igro »Kazen ne izostane« in kuplet »Piskrovezec«. Dasi so bili nekateri igralci novinci, je igra zadovoljila poslušalce. Izvrstno sta igrala g. Viktor Semič in g. Viktor Godina. »Piskrovezec« je predstavljal kot komik znani gosp. Viktor Godina, ki je svojo ulogo izvrstno rešil. S kupleti nas bo preskrboval, kakor nam je obljubil, tukajšnji trgovec g. Silvester, in smo mu za njegovo prijaznost in požrtvovalnost zelo hvaležni.

n Izobraževalno društvo v Vipavi priredi v nedeljo, 21. svečana, ob 4. popoldne v dvorani v Tabru veselico s sledečim sporedom: 1. »Stražnik«, 2. »Bratje, v kolo stopimo«, 3. Kratkočasnica: »Ne vdajmo se!« Spisal dr. Vošnjak, 4. Kuplet: »Smolar«, Spisal Fr. Silvester, 5. »Roža«, 6. »Na planine«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Od Pivke.

n Kmečka zveza za postojnski okraj priredi shod v Št. Petru na Krasu v nedeljo, dne 28. svečana v posojilnični hiši popoldne ob pol 4. uri. Govoril bo dr. Žitnik, ki je, hvala Bogu, zopet ozdravel. Pridite, moške, v obilnem številu tudi iz okolice!

n Zločinec, ki je izvršil bogoskrunstvo, ko je streljal v Križanega, je menda pobegnil v Ameriko! To se je zgodilo pred očmi žandarmerije in v okolišju, kjer sodi »idealni« sodnik. Gospod sodnik, čemu Vaše prizadevanje, omiliti vso stvar, da ni bilo slabega namena, da celo Boga na križu ni bilo pribitega, Storilec sam se je obsodil. Vest mu ni dala miru in strah pred pravično kaznijo ga je gnal od doma.

n Razburjenost med ljudstvom, posebno v Paličji, v čegar bližini se je izvršil ta zločin, se še ni plegla. Razburjeni so ne samo nad storilcem, temveč tudi nad takimi lovci, ki imajo v podnajemu lov. Presvitli knez Windischgrätz, čegar globoki verski čut je sploh znan, bi gotovo takim lovcem ne dal lova v podnajemu, ako bi nekdo drugi ne ravnal tako neprevidno in zahrbtno; zraven hoče biti še dober in vester uradnik!

n Port Artur v Prestranku — se podira! Ta trdnjava peščice liberalcev slavinske občine iz Orehka, sezidana z denarjem ubogega kmeta, se torej podira. Kmetje, ali so vas podučili vaši laži-prijatelji, kam gre in kako se rabi vaš denar? Komaj štiri leta so pretekla kar stoji, pa se že podira! Zgodilo se je to na Svečnico, ko je orehovsko pevsko društvo napravilo tam veselico. Čuden slučaj, da je ravno general, orehovski pevovodja, bil

tako nesrečen, da se je pogreznil 3 do 4 metre globoko in z nekim g. uradnikom Miklavžem šel dirigirat — parkeljčkom! Kdo stoji slabo? Menda vse — hiša, društva in tudi osebe, ki imajo s tem Port Arturjem opraviti. E, Port Arturi niso nič kaj srečni, prej ali slej se morajo podati — pa tudi slavinski, — pravzaprav orehovski liberalci se bodo podali. Prav bi bilo, da bi c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni, kot višja stavbena oblast, malo pregledalo to ljubeznjivo hiščo, kajti županstvo v Prestranku zoper sebe ne bo posebno oestro postopalo.

n Veselica v Port Arturju je bila najbrže v prid družbe sv. Cirila in Metoda, ker je bil zbran ves cvet naprednjakov in »narodnjakov« z ono gospo vred, ki je za svojim možem, ko je izginil, klicala v lepi materinščini: »O du mein Nicolo!!?

Iz reške doline.

n Dekliški oddelek izobraževalnega društva vabi k predpustni dramatični predstavi prihodnjo pustno nedeljo 21. februarja in pustni tork 23. februarja. Igrali bomo lepo šaloigro v štirih dejanjih: »Svojeglavna Minka.« Igrokaz je res šaljiv, a ni pohujšljiv, veliko humorja, a ta ni neslan. Ker se igra v trnovski dolini še ni nikdar uprizorila, zato pričakujemo obilne udeležbe. Da ne bodo i pevske točke izostale, za to bodo poskrbele že nove vrle pevke. Torej prosimo, pridite obilno. Vstopnina je: sedeži prve in druge vrste po 1 K, ostali sedeži po 80 vinarjev, stojišča 30 vinarjev. Začetek v nedeljo ob 3. uri; kedaj bo v tork začetek, bodo povedala vabila. Trnovčani, Bistričani in ostali, ki se zanimате za društvene prireditve, pridite te dni se boste dovolj nasmejali.

n Novo izobraževalno društvo imamo v trnovski fari. V Vrbovem se je ustanovilo v nedeljo 7. t. m. za vasi pod »Goro«. Te so: Jablanica, Vrbiča, Vrbovo in Jasen. Društvu se obeta lepa bodočnost. Steje članov za sedaj že blizu 40. Da bo društvo res delovalo, so nam porok vrle gdč. učiteljici vrbovski in gdč. učiteljica na Dol. Zemonu, ki so vse pristopile k društvu in dve tudi prevzeli tajništvo in blagajniško delo. Za enkrat ima društvo svoje prostore v gostilni. Bratskemu društvu želimo veliko uspeha in prosimo »podgorce« naj pristopijo v obilnem številu.

Izlet. V kratkem nameravajo fantje telovadnega odseka poleteti v bližnjo Istro v Jelšane in ondi nastopiti pri dramatični predstavi kot diletantje. Obenem bi se takrat ustanovilo i tam katoliško slovensko izobraževalno društvo.

n Dobro jutro ko bi tudi bližnje Harije si ustanovile svoje izobraževalno društvo. V trnovskem izobraževalnem društvu ni nihče vpisan. Fantje harijski, korajžo in na delo sedaj v zimskem času, ko nimate dela drugod.

Misijon. V januarju smo imeli sv. misijon. 12 dni smo poslušali krasne govore č. oo. lazaristov. Delovali so gg. superior Gr. Flis iz Maribora, Nežmah, Klančnik in Šporn iz Ljubljane. Ljudje gospodov ne morejo prehaliti. Prostorna cerkev je bila pri vseh govorih nabito polna. So pa še ljudje, ki niso prišli tudi sedaj ne v cerkev, pa če nočejo, kdo jih bo šil. Gospodom misijonarjem prelepa hvala za obilen trud. Na stotine ljudstva se je udeležilo sklepne procesije.

Banka »Slavija« zopet nastavlja po svojih agentih razne zanjke našemu ljudstvu. Marsikdo bi se rad znebil te zavarovalnice in pristopil k domači, a z raznimi zvijačami preslepi liberalni agent tega in onega, da mu podaljša zavarovanje. Najlažje pač preslepe nevesče posestnice. V vseh dvomljivih zadevah glede zavarovanja se obrnite na domačo

»Vzajemno zavarovalnico« v Ljubljani. Svoji k svojim!

Idrijske novice.

n Nenadoma je umrl v Idriji 11. februarja zvečer c. kr. kontrolor v pokoju gosp. Ivan Zazula, oče občinskega gerenta gosp. Josipa Zazula. Isti dan je bil pokojnik še pri večerji dobre volje, ko je pa legel v posteljo, mu je srčna kap vzela življenje. G. Zazula je vstopil v službo pri rudniku kot navaden rudar, a se je radi svoje vestnosti in zmožnosti povzpел tako visoko. Bil je odločen naš somišljenik, moral zavoljo tega brdko čutiti; ravno tako vnet katoličan — sploh, bil je pristen Idrijec stare korenine. Zato upamo, njegova smrt ni bila nepripravljena, da ji je bila hitra. Svečila mu večna luč!

n Sklep prvega polulečja na naših šolah. Kakor ponavadi, tako so tudi letos dobili realci spričevala o prvem semestru. Pa tudi obe ljudski šoli — deška in dekliška — ste se poslužili letos svoje pravice do semestralnih počitnic in so se na obeh zavodih goščencem razdelila spričevala dne 13. februarja po skupni sveti maši.

n Roko i je zlomil neki tukajšnji dijak II. realčnega razreda, ko je šel po takimenovani »Ulici«. Ni čuda, ker so tla zmuzla in ledena.

n Občinske volitve. »Zakaj gerent v Idriji ne razpiše občinskih volitev?« Tako nekateri vprašujejo. Nekdo je celo dejal, da je gospod gerent prelomil besedo, ko je dejal, da bodo čez tri tedne volitve. Tistim radovednežem povemo, da je gerent odvisen od deželne vlade, da gerent mora z volitvijo toliko časa ča-

kati, da bosta okrajno glavarstvo in deželna vlada rešila rekurze glede imenikar. Toliko v pojasnilo onim, ki menijo, da gerent sam zadržuje volitev.

n Iz Spodnje Idrije. Pretečeno sredo smo položili k večnemu počitku učenega malenškega profesorja gospoda Ivana Balanta. V najlepši dobi, niti 30 let star, je umrl za jetiko. Skoda ga je, se je govorilo, če bi vsaj mogel svojo učenost koma zapustiti. Če bi ravno imel uživati plačilo za svoj trud in porabi svojo učenost, ga je Gospod poklical k sebi. Trpel je v vsej boleznii silno potrpežljivo in je le upal, da bo še ozdravel. Umrl je prav lepo krščansko. V enem mesecu je bil dvakrat previden na lastno željo. Naj počiva v miru!

Iz raznih krajev Notranjske.

n Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Hotedrski bode imelo v nedeljo, dne 21. t. m. popoldne po krščanskem nauku veselico. Predstavljali se bodoča šaljivi igri: »Časica kave« in »Vaski skopuh«. Igralo se bode v društvenih prostorih. Pridite v obilnem številu, kateri ljubite pošteno zabavo. Tudi mešani pevski zbor bode skrbel, da se bodo pevske točke izvršile zabavno in točno. Po igri bode šaljiv srečolov. Vabi se k obilni udeležbi.

Umrla je v trnovskem samostanu učiteljica č. sestra Gabrijele Lojke. Bila je zelo priljubljena učiteljica. Bolehala je dalj časa. Pogreb je bil krasen. Udeležila se ga je šolska mladina ob obeh trnovskih šol. Pokopal jo je veleč. g. dekan Kržišnik ob asistenci štirih gg. misijonarjev in domačih gospodov, kaplanov. Udeležila se je pogreba silna množica, dekliš-

ka Marijina družba z zastavo. Bog ji daj večni mir.

n Umrl je minuli petek, 12. t. m., gospod Jožef Logar, posestnik na Vrbovem. Bil je več let župan občine Jablanica in predsednik kr. šol. sveta na vrbovski šoli. Vri mož poštnjak, stara korenina. Doživel je lepo starost 78 let. Cenjeni družin Logarjevi naše sožalje.

n V Cerknici je katoliško slovensko izobraževalno društvo napravilo na Svečnico prireditev v proslavo lurskega jubileja. Po dveh letih smo zopet pričeli s predstavami. Sedaj smo uprizorili igro »Najdena hči«, ki so jo dekleta prav dobro izvršile. Tudi dvogovor »Samostanska Ilija« je zelo ugajal. S petjem nas je razveselil ženski zbor. Tudi tamburaši so dobro nastopili. Dvorana je bila natlačena polna. V nedeljo, 7. februarja, se je prireditev ponovila. — Na pustno nedeljo se uprizori »Zamujeni vlak« v korist telovadnemu odseku.

n Veselice prepustom se vrste posebno v St. Petru. Najprvo je bila veselica v prid Sokolovemu domu v Postojni in za družbi. sv. Cirila in Metoda, da je bil drugi dan marsi, kdo tako — »marod«, da ni mogel k sv. maši, se razume samo ob sebi. — V nedeljo, dne 7. svečana je napravilo veselico gasilno društvo v prostorih g. Zafreda. Zopet smo bili enkrat tako srečni, da smo zvedeli, da je je gasilno društvo v St. Petru. Zalostno smo pa opazovali drugi dan — likvidacijo v notranjskih pojavih. — Programi pri teh veselicah so kaj priprosti. Ne obsegajo več točk, kakor: zabava in ples. K večjemu se še kdo žrtvuje za kako šaljivo loterijo ali pošto. Vse to seveda: v izobrazbo in napredek!

GORIŠKA.

Posvetovanje goriške »Kmečke Zveze«. V četrtek dne 11. t. m. se je vršilo v restavraciji »Central« važno posvetovanje zaupnikov »Kmečke Zveze« za goriški okraj. Na posvetovanje je prišel, da bi poročal, gospod državni poslanec Fon. Toda bolezen ga je prisilila, da je odšel prej, predno se je posvetovanje pričelo. Predsedoval je načelnik »K. Z.« g. župan Lutman. O starostnem zavarovanju za kmeta in kmečke posle je govoril g. Fr. Kremžar na podlagi načrta, ki ga je vlada predložila drž. zborni. Po daljši razpravi so zaupniki vsi soglasno sklenili, da pozdravljajo zavarovanje, da zahtevajo od vlade naj čim prej poskrbi, da se bo sešel državni zbor, ki mu naj vlada takoj zopet predloži načrt. Sklenilo se je, naj »Kmečka Zveza« prireja med tem časom shode in predavanja o zavarovanju, da ljudstvo natančno spozna načrt. Po teh shodih najbrzi podatki o željah in zahtevah ljudstva glede premenbe načrta se predložijo poslancem, ki naj se po tem ravna. — Potem je govoril dr. Breclj o šolstvu, drž. in dež. zboru in o razmerah v deželi. Sprejete so bile na njegov predlog resolucije, za slov. vsenčilsko (predvsem za bogoslovno in pravoslovno fakulteto) v Ljubljani; za premestitev slovenskega učiteljskega in slovenske ljudske šole v Gorici. Posebna resolucija pa izraža zahtevo kmetov, da bi deželni zbor pričel delati. Mesta v deželnem odboru naj se pravično razdele tako, da bo vsaka stranka dobila enega odbornika. Če pa ni mogoč sporazum, naj sledi razpust in nove volitve! — Posvetovanje je bilo cel čas zelo živahno, a stvarno. Pokazala se je zrelost naših kmečkih mož, ki so z veliko resnostjo in zanimanjem sledili govorom in posegali v razpravo. Tako je prav!

Učitelj in šola. V torek 9. t. m. je predaval v prostorih »Slov. kršč. soc. zveze« č. g. dr. Srebrnič o razmerju šole do cerkve in države. Naj iz tega lepega in važnega predavanja navedemo nekaj misli: Šola je nadaljevanje, oziroma dopolnjevanje vzgoje otrokove v domači hiši pod vodstvom starišev. Vzgoja je najsvetelša pravica starišev. To pravico imajo stariši kot namestniki cerkve, ki je od Boga samega dobila dolžnost in nalogo, učiti in vzgajati narode, torej tudi posamezne dele narodov. Te dele tvori v prvi vrsti mladina. Država sama na sebi nima nobenih pravic do vzgoje. Njena naloga je, varovati pravice starišev in cerkve; njena naloga je tudi, vsvarjati take pogoje ter starišem in cerkvi dajati takih sredstev na razpolago, da morejo po svoji volji in v duhu od Boga prejetih naukov za vzgojo mladine čim največ storiti. Država sme na vzgojo mladine vplivati le sporazumno s stariši in cerkvijo. Monopol šole, kakor ga je pri nas vzela državna oblast, in prisilna šola, kakor jo imamo v Avstriji, pomenja za stariše in cerkev najhujšo krivico. To pomeni suženjstvo, ki je bolj kruto kakor je ono, kje — le človek samo telesna lastnina svojega gospodarja. To suženjstvo je treba razbiti in streči. — Pri naslednjem predavanju dne 16. t. m. je isti gospod govoril o razmerju med šolo in učiteljem. Zgodovinski je najprej pokazal, da je cerkev vedno smatrala šolo kot del sebi svojške naloge, učiti in vzgajati vse narode. Zato je le ona ostanavljala šole in država si do šol nikdar ni prišla čisto kakih pravic, ker si je bila vedno v svesti, da pravice do šole ima le cerkev. Tega samo po sebi umevnega nazora so bili do konca osemnajstega stoletja tudi protestantski cerkvenopravni učenjaki. Tudi »daj se cerkev svojim pravicam do vzgoje in šole ni odrekla. Pravice, ki jih tedaj ne more izvajati

več, so ji bile siloma vzete. Učitelj, ki v šoli poučuje, je po svoji vesti dolžan, mladino tako vzgajati, kakor bi jo vzgajala katoliška cerkev. In vzgajati jo mora s svojim vzgledom in s svojo besedo v šoli in izven šole. Ako dela drugače, dela brezvestno in brez srca do mladine. Takega brezvestnega učitelja, ki z besedo in slabim vzgledom pela nedolžne otroke v propast, varujejo sicer vladni bajoneti, akoravno v resnici tak brezvestnež sam spada tja, kamor spada vsi roparji nedolžnih človeških žrtev, namreč na iste vladne bajonete. — S tem poročilom odgovarja »Domoljub« obenem tudi na besenje liberalcev radi naše novice o »judovskih lap-cih«.

Sv. Lucija. Z ozirom na zadnji »Domoljub« dopis iz Sv. Lucije smo dobili od č. g. župnika Fabijana poročilo, da dotični dopis, kar se tiče njegove osebe, ne odgovarja resnici. Razmere iz sosednjih župnij so prenesene deloma na Sv. Lucijo. Tudi poročilo o Marijini družbi se ne tiče Sv. Lucije. — Zahvalimo se č. g. župniku za pojasnilo. Dopisnike pa prosimo, naj v isti dopis ne mešajo razmer iz drugih župnij. Dopisi naj bodo kratki, jedrnat in predvsem resnični!

Živinska bolezen. V Velikih Zabljah na Vipavskem se je pojavila smrka.

Društvene veselice. V Solkanu priredi ondno »Slov. katol. izobraževalno društvo« dne 21. t. m. donaco zabavo s petjem in predstavami. Posebno bo sodeloval društveni ženski pevski zbor. — Dne 14. t. m. je priredilo »Katoliško slov. izobraževalno društvo« v Krenbergu veselico. Veselice sta priredila ta dan društvi na Kannem in v Drežnici pri Kobaridu. Vse veselice so dobro uspele.

Električni tramvaj v Gorici še sedaj ni odprt. Morda bo v teku tekočega tedna.

Neštetokrat so napovedali komisijo, ki naj potrdi dela; toda vsakokrat je bila odpovedana. Sedaj je komisija imela priti 15. t. m. Če je prišla in če se ni zopet premislila, bomo videli.

Vihar je nastal naenkrat v petek 12. t. m. ob trideset na deveto uro zvečer po Gorici in okolici.

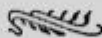
Crnič. Naše izobraževalno društvo, ki je že mlado, se je začelo živahno gibati. Petja se zadnji čas pridno učimo. Pred kratkim smo otvorili društveno knjižnico, ki šteje lepo število krasnih knjig. Zadnji čas se zabavamo s krasno igro šah. Želeti bi bilo, da se ta lepa igra vdomači v vseh naših izobraževalnih društvih. Igra je sicer težka, treba je mnogo misliti; toda ravno zato jo je priporočati. Ko bi se enkrat razširila in udomačila, bi naša društva med seboj lahko pričela prirejati takozvane šahovske turnirje. Zatorej: Pozdravljena kraljevska igra: šah! — V kratkem bomo dobili pri nas novega župana, ki bo pripadal seveda »S. L. S.« Doslej je bilo pri nas liberalno županstvo. — Liberalci pod vodstvom našega učitelja so začeli zelo delati, posebno med odraslo mladino. — Dne 14. t. m. smo imeli v našem društvu javno predavanje. Predaval je gospod dr. Breclj iz Gorice.

Lep župan je neki liberalni župan v okrajnem glavarstvu gorškem. Ta mož ima kot pristen liberalce zelo v želodcu domačega g. kurata. Rad bi ga spravil proč. Z lažnjivimi denuncijacijami na preč. ordinarijat ga je črnil teden na teden. Ker to ni vse skupaj nič pomagalo, si je hotel pomagati drugače! Pri seji občinskega starešinstva predlaga župan sam, naj se izreče Ni. Veličanstvu cesarju udanost ob priliki 60letnega jubileja, kar se je seveda takoj sprejelo. Potem pa poprosi župan navzoče starešine, naj se podpišejo na prazno polje, češ da tajnik ni mogel še sestaviti udanostne izjave, da to stori jutri, oni naj se podpišejo na dotično polje, kamor pride udanostna izjava. Može podpišejo in gredo. Kmalu nato pride na preč. ordinarijat pritožba od vseh starešinstva dotičnega županstva, ki zahteva, naj se g. kurat prestavi, da psuje vernike v cerkvi, da ga ljudstvo ne more več trpeti itd. Gospod kurat prebere potem, ko se mu je poslala dotična pritožba od strani preč. ordinarijata, pritožbo javno v cerkvi. Razumljivo je, da je bilo ljudstvo strahovito ogorčeno, ker so bile trditve v pritožbi popolnoma izmišljene. Najlepše pa je še to: Po službi božji pridejo obč. starešine opravičiti se k g. kuratu in mu izjavijo, da niso podpisali nobene pritožbe zoper njega, najmanj pa je bilo o tem govora v seji. Omeniti je namreč, da je pritožba sestavljena v tem smislu, da je posledica soglasnega sklepa seje obč. starešinstva. To je eno! Drugo pa je, da je na okrajno glavarstvo prišla udanostna izjava na cesarja šele po tem, ko je g. kurat prebral pritožbo v cerkvi, in sicer je bila udanostna izjava podpisana od župana samega. — Ta zanimiva uganka se zdaj rešuje pri raznih oblastih. Kedar bo rešena, pa povemo, kdo je to uganko sestavil in katero je to srečno županstvo.

Za prodajo vina. V četrtek dne 11. t. m. dopoldne je bilo v »Goriški zvezi« posvetovanje vinorejcev in drugih činiteljev v zadevi prodaje vina. »Domoljub« je že opozarjal na to, da je treba, da se naša združna organizacija poprime te naloge. Na tem posvetovanju v četrtek 11. t. m. je bil izvoljen poseben odsek »Goriške zveze«, ki bo deloval skupaj s poslanci in dež. odborom za prodajo vina.

V Podbrdu se je po Novem letu naš »Domoljub« zelo razširil. Beremo ga radi. — V našem katoliškem izobraževalnem društvu je bilo v nedeljo 14. t. m. sklopično predavanje. Ljudstva je bilo natlačeno polno. Predaval je »Zvezni« odposlanec iz Gorice.

S tolminskih hribov. Na Svečnico, ko praznujejo verni katolici po vesoljnem svetu spomin na darovanje Gospodovo v templju, so naši liberalci Lubinjeci vprizorili mersarsko klanje. Enega mladeniča so zaklali do smrti, drugi je dobil smrtno rano, da bo težko okrevaj, tretja dva pa lažje rane. Večina Lubincev so v pravem pomenu: gojenci liberalnih učiteljev. Vzgaiali jih je najprej znani tolminski Kenda, bivši urednik bivšega »Našega glasu«, sedaj jih pa vzgaia nič manj znana tilha voda, otaleski mokrač Sattler. Duhovnika na Lubinji ni. — Tako imajo liberalni časniki od »Slov. Naroda« doli do »Primorca« tam popolno domovinsko pravico in verne bralce. Liberalni Lubinjeci pa znajo nauke liberalnih časnikov tudi dobro izpolnjevati v življenju, zato pa tudi tako ljubijo pijačo, kvarte in ples. — Ko se pa ob času volitev pripeljejo na mogočnih vozovih, kažejo Tolminci ponosno nanje, češ: »Glejte, prmajduš, to so naši zavedni Lubinjeci.« — Častitamo, Tolminci, in vam iz srca privoščimo! Pošljite deputacijo na Lubinjo, da pripne slavnemu morilcu in tovarišem pomagacem — medajlo liberalne zavrednosti. Dostavite: Na Svečnico so se stopili liberalci tudi v Gabrijah pri Tolminu. Enemu so odtrgali njegovo svobodomiselnost uho. Tudi v tej vasi vlada liberalni duh. Na teh dveh slučajih, o katerih liberali Tolminci tako molče, spoznavajo sedaj kinetije, kje je podivjanost, namreč pri liberalcih. Opozorjamo pa, da je druga tolminska okolica popolnoma drugačna in nemara za učiteljsko komando! Čast okoličanom!

Narodno gospodarstvo.

Ali dajejo alkoholne pijače kaj moči? (Dalje.)

Alkohol ima dve lastnosti, po katerih se znamenito razločuje od živil. Čisti alkohol, to je brez primešane vode, umori, če se ga zaužije. Zato se šteje med strupe. S tem se bistveno razločuje od živil. Ni nobenega živila, in če je še tako koncentrirano, da bi se moglo imenovati strupeno, ker nobeno tega učinka nima. Kondenzirano mleko pač tudi lahko škoduje, pa ne samo na sebi kot čisti alkohol, ampak le, če se ga preveč užije. Alkohol pa deluje sam na sebi smrtonosno, in njegove zle posledice se zmanjšajo le, če se z vodo zredči.

Drugi razložek je ta, da se živila v želodcu in v črevih prebavijo in služijo za obnovenje krvi, alkohol pa gre v kri večinoma neprebavljen, tak, kakor se je pil. Kar v krvi počne, tukaj ne moremo razpravljati, omenjeno bo v sledečem odstavku, kjer bo govor o vplivu na zdravje. Nekateri učenjaki mu hočejo pripisati nekoliko hranilne vrednosti, pa splošna sodba je, da je ta vrednost na vsak način izredno majhna, da v primeri s škodo, ki jo dela alkohol v telesu, niti v poštev ne pride.

Najložje bi se še o redilni vrednosti govorilo pri pivu. Saj so ga imenovali nek čas raztopljen kruh. K temu izrazu pripomni dr. Rosenthal, profesor fiziologije v Erlangenu: »Grda, lahkomišelnost neresnica je pivo imenovati raztopljen kruh. Reče, ki tudi le deset vinarjev na dan izda

za pivo ali žganje, je zapravljevec, ker bi si za tisti denar v obliki moke več kot desetkrat toliko hraniva lahko kupil.«

Novejše preiskavanje je črtalo opojnine iz vrst živil. Sloveči dr. Bär to sodbo tako izreka: Alkohol ni hranivo v tem smislu, kakor da bi dajal vztrajnost pri delu, kakor da bi ohranjal moč in zdravje, on je ravno nasprotje vsega tega, ker konča telo in uniči zdravje. Alkohol je zlobno slepilo za nepremožnega človeka, in kdor tega svari pred onim (alkoholom), ta je njegov pravi prijatelj. — Dr. A. Fick, profesor fiziologije v Würzburgu enako govori: »Čisto brez dvoma je, da vsaka, tudi najmanjša mera alkohola delavno moč zmanjša. Vse kar se trdi o krepčalnih učinkih alkoholnih pijač, sloni na varanju. Toliko hvaljeni »giazek revežev pri delu« je brezdomno škodljiv. Vsak vinar, ki ga izda delavec za alkoholne pijače, je ne samo proč vržen, marveč v škodo obrnjen.«

Kakor kažejo izjave teh učenjakov, se vednost ne zadovolji s tem, da odreka alkoholu hranilno vrednost, marveč z vso odločnostjo trdi, da alkohol celo delavno moč zmanjšuje. Marsikakega delavca bo mikalo z glavo odmačevati pri teh učenih trditvah in odgovoriti: »Kar sem sam izkusil, tega mi noben učenjak ne bo iz glave izbil. Kolikokrat sem že čutil, kako je po kupici močne pijače novo življenje plulo po mojih žilah, in kako je izginila trudnost iz mojih udov. Kako more torej kdo reči, da alkohol ne redi in krepi, marveč da celo škoduje!« Tako sodijo ne samo delavci, marveč večji del vse ljudstvo in tudi izobraženci.

Znanstveno raziskovanje tega ugovora ni prezrlo in tudi odgovora ni dolžno ostalo. Alkohol je dražilno sredstvo *) in kot tako povzroči v telesu neko vzbudo, ki je podobna vročici. Dokler traja stanje vzbude, se človek čuti močnega, pa ta čut je le prevara. Ko je razvnetje prešlo, nastopi toliko večje opešanje in oslabelost. Alkohol telesne moči ni bil povečal, jo je le mimogrede prerazdražil, in vsakemu prerazdraženju sledi oslajenje. Alkohol tako malo krepča človeka, kakor malo krepča ostroge in bič konja. Profesor Hans Meyer pravi: »Ni mogoče prehudo in prepogosto nastopati zoper nauk, ki ga razširjata sebičnost in nevednost, da je alkohol izborna krepčilo, da skup držijo dušo in telo, da je zlasti delavcu koristen in potreben, da mu poceni slabo hrano izboljša ali celo nadomesti, da mu delavno moč zviša, da ga pozimi greje. Vse to ni nič res. Pač, kjer se gre za to, da se izčrpajo moči za zadnji, kratki, polobupani napor napno, takrat, če ni boljšega, alkohol za trenutek pomaga.« Za prenašanje

*) Novejši fiziologi trdijo, da alkohol ni stimulans, da je le narcoticum; navidezno dražilno moč razlagajo tako: alkohol omami regulatorične živce, in s tem se sprožijo motorični. Zato pivec z rokami maha, vstaja, kriči, ker so omamljeni tisti živci, ki sicer vladajo, urejujejo človekovo gibanje, kakor n. pr. tudi v uri vse hitreje giblje, če se spesne sidro, ki sicer urejuje tek ure. (Op. ur.)

napornih opravil pa, ki zahtevalo trajno napetih moči, pa je alkohol tako neprimerno kakor le kaj. On znižuje duševno in telesno storilno zmogljivost. Dr. Hoppe.
(Dalje prih.)

Za kratek čas.

Trgovci sinema agentu: »Ce bi imel hlapca, precej vas dam vum vreči!« — Oni: »Koliko daste, pa grem ponj!«

Dobra kupčija. A.: »Jaz ti prodam konja. Koliko daš zanj?« — B.: »Velik voz sena!« — A.: »Kaj pa čem s senom, če ne bom imel konja?« — »Jaz ti ga posodim za toliko časa, da bo seno svedel!«

V jahalnic: Korporal novincu, ki ravno s konja leti: »Sto zlonkov! Ali jahaite, ali pa po »luftu plavajte!« ... Oboje ob enem ne gre!

Pri krščanskem nanku: Katehet: »No, Jožek! Kam drži ozka in kamnita pot našega življenja?« — Jožek: »V cerkev!« — Katehet: »No — je tudi prav! Navadno pravimo v nebesa!« — In kam drži široka, lepa pot?« — Jožek: »V ostarilo!«

Revmatične

L 2314

protisne bolečine, bodalji, bolečine v udih, npr. ne samo v nogah, odar tobino Fellerov fluid z »Kaisera« (Hilsmann), Dvamskorica za posoda je 3 K franco. Naročite pri E. V. Felleru v Ljubljani, Lina trg. o. (Hilsmann). Ida

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1900; Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepi živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat ocenjeno.

Nad 8000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. uverni dobavitelj

TRST-Barkovlje.

HAMBURG - AMERIKA - LINIE.

z najnovjšimi leti 93 in 936 zgrajeni veliki parniški "Amerika" 24.000 ton
"Kaiserin Augusta-Viktoria" 2500 ton torej se enkrat večji kakor do sedaj veliki parniški
Pojsaila daje zastopnik: z 9-12-10 t. nam 353 26-1
Fr. Seunig, Ljubljana Kolodvorska ul. št. 28 Odbod iz - jabilene vsaki ponedeljek torek in četrtek v tednu.

Pri nagibu k vnetju slepega črevesa rabi naj se kot varno in lahko učinkujoče odvajalno sredstvo zjutraj na tešče pol kozarca naravne Franc - Jožefove grenčice, ki želodec in čreva ne popadejo in pri vsakdanji uporabi izvrstno učinkujejo.
333 (2)

Oslabelost

bodisi prirojeno, ali vsled bolezni, odstranja hitro in zagotovi zdravje in moč Scottova emulzija.

L 2249

Pristna le s to znamenko - ribicem - kot garancija za izjemo Scottovemu ravnanju.

Za občutljive

kateri ne morejo prenašati ribjega olja, je Scottova emulzija najboljšo sredstvo. Ta ima tudi prednost, da je trikrat redilnejša kakor navadno ribje olje.

Cena originalne steklenice 2 K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 13. februarja.

89, 16, 68, 37, 56.

Linc, 13. februarja.

37, 40, 63, 25, 73.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 18. februarja 1909.

Pšenica, domača	26.—
Rž	19.50
Oves	18.60
A da, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	26.—
Fižol, ribenčan	27.—

Iz trgovine J. MODIC v Novi vasi pri Rakeku se razpošilja po vseh pošlah jako trpežno, lepo, fino

blago za moške obleke

v različnih barvah, za celo obleko 6-20 m za K 8-80; ako se pri naročilu 2 kroni predplačila priloži.
354 5-1

Steckenpferd-

lilijno-mlečno-milo

Najmilijše milo za kožo kakor pred pogam!

332 Dobiva se povsod! 20-1

K 335.000

glavni dobiček

9 vsako-
letnih 9
žrebanj

pri nakupu šest, gotovo izžrebanj orig sreck, ki se vedno zopet lahko prodajo

4 orig. sreck:

1 ogersk. rdeč. križa

1 basilika „Dombau“

1 srbska drž. tobac.

1 Jasziv „Gates Herz“

Prihodnje žrebanje že 1. marca 1909.

Vseh 4 orig. sreck za skupno ceno 91-25 K ali v 36 mese ali ob rokih po 2 K

Ze prot obrok za otroke igral, predstava vseh originalnih sreck pod obliko, nadzorovano.

Genik žrebanja „Novi dan, Merkur“ zastoj

Menalica OTON SPITZ Dunaj L. Schottengasse 16, vogel Gonzaga-gasse.

Protin

revmatizem, trganje, cel najbolj zahtevalo se naglo in zanesljivo odpraviti z zavzemanjem iz rastl. svetla pripravljena. Remmel-ovga olja proti protinu in revmi. Vsako d-jenje brez zapora. Steklenica z navodilom K 5-Številna: alijsa orozanja.

Chem. Pharm. Laboratorium KARL REMMEL, Landsht 109, Bavarsko, 2575 26-1

Zahtevajte zastoj

In franko na veliki zastoj cenik z nad 3000 podobam ar. zlatine in srebrnine itd. Prva tovarna ur v Brlitz št. 035 (Č.Š.Š.)

Jan Konrad c. in kr. dvorni zalogar. Prava svicarska rok. ura, ston. Roket K 3-5, 3 komadi K 14-15, Registr. Adler-Hausp. rok. ura K 7-8, Prava svicarska rok. ura K 8-9, Nisan ston. Zamenj. dovoljena ali čdar 2622 nazi. 30-1

Naročanje „Slovenca“

Puške!

Launcester . . . od K 26-
Flobripusko . . . 8-53
Pištol . . . 2-
Samokral . . . 5-
Poprave cen. Ilustri-rani cenik franko. B 2570
F. Dušek, Opadno 123, Čelva.

Pobniki v Ameriko. Zlati celijo dobre, po cen in - za nesljivo petoval! nej se obmeje. Simona Hinetelka v Ljubljani Kolodvorske ulice 28. Zlatovrstna Poljanca dego se brezplutno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Svoji k svojim!

Semenska trgovina, edina slovenska, odlikovana in strokovno urejena in umetno vrtnarstvo je

Alojzija Korsika v Ljubljani

katera obstoji že 34 let in ima v zalogi 460 vist najboljših poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen za katere kakovosti jamčim. Posebno za to leto sem se presarbel tako, da morem vsem zahtevam ustreči. Moja semena so vsa pri deželni kmetijski kemični preizkuševalnici preizkušena. Tu se tudi izdelujejo vanci in šepki sveži in suhi, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Z odličnim spoštovanjem
3299-10 Alojzij Korsika.

Cenik za leto 1909 je brezplačno na razpolago.

Zahtevajte povsod ceniki!

Za bolne! Za trpete! Za zdrave!

Proti se tako trdovratnim in zastarelim slučajem: revine, trganja, živčnih boleznih, glavno- in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodljajev, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklin, hvali se v obče zajamčeni, na mnogih klinikah praktično preizkušeni, od blizu 1000 zdravnikov priporočeni takoj bolečine lajšajoči B 2251 16-1

Ichtymomentol

Patentovan v vseh državah. Mnogokrat premoval. Nedosežen po zdravilnem učinku! Vspeh iznemen! Nad 500 zalivalnic. Edina razpošiljalnica in tovarna: kemični laboratorij lekarja S. Edelmann-a v Bohorodczany (via Lemberg) oddelek 25.

Franko se pošilja od 5 steklenic nadalje proti vnosu 16 K ali po povzetju za 20 h več, 10 stekel franko 40 K, 25 stekel franko 25 K.

Vsem kupcem in prodajalcem se daje v vrednost, da se bode letos in vsako leto vršil

1 marca letni in živinski semenj na Krki

na katerega se kupci in prodajalci 419 uljudno vabijo. 1-1

Postavljajte toraj, tako ravna Mayer!

On si kupi vselej ob pričetku slabega letnega časa za 50 mark soden rudniških pastilj — seveda samo pristnih Fagevih, ker slabega blaga Mayer ne kupuje. Pastilje porabijo nastavljeni, ako so prehlajeni, in ostanejo zdravi. Ta čala ga pa seveda stane 50 mark. Ampak Mayerju nastavljeni skoro nikoli ne izostanejo in smeje se drugim, ki si ob največji sezoni ne vedo pomagati, ker je polovico svojega bolnega Fageve pristne sodenice so ravno sredstvo par excellence proti vsem prehladitvam. Kupijo se za 1'25 v vseh zadnjih trgovinah ponaredbe pa odločno zavračajte. D 3431 7

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzer, Dunaj IV I. Grosse Neugasse 17.

Na Viru pri Domžalah se odda v najem

gostilna in trgovina

Pozve se istotam v hiši št. 3 ali pa v Ljubljani, Marije Ter. cesta št. 1, v trgovini z železnino Fr. Stupica. 190 1

BUDILKA Z ZVONILOM K 6.50

z bitno opremo liki zvonu. 2409

1 kakovost, 3 uteži, bje pol b cele ure, hudi z glasnim zvonom s ponoči svetlečim steklenim ceternikom, v lepo polirani okrogli okviru, 30 cm premer

kron 6.50

3 letno jamstvo. — Razpošilja po povzetju.

Maks Röhnel

DUNAJ IV.,

Margaretenstr. 27/19.

Cenik s 5000 slikami zastoj iz franko.

Ljubiteljem cvetic!

Za olno in vrt, po zimni in po letu cveti! Roke in začudenje vzbujajoče velikecvetne vrste begonij, gloksinij, kan, zisto in srebrno listni kolodij, kal, georgin, hij, vrtnic, azalij, slopskih cvetic, fuksij, pelargonij, palm, cvetic vzpenjalik, falco, crmicevje, lepotilno in plodonosno, krasne neveste, prvovrstne, letne cvetoče, kakor tudi izredno krasni, Rody. Potrebujejo ilovke, posebno dobro učinek daje razno vrstje. Vse ne navadno cenot, kraz na kraljstvo. Bogato ilovravn cenik v beru v z navodilom o gojitvi zastoj J. SUZA, Podgata nad Ori. Češko. G 362 10-1

Izborna priloznost za nakup

za trgovce manufakt. blaga in krošnjarje. Razpošilja se tudi na zasebnike.

40 do 45 m ostankov K 15- -

sortir. v berlentu za obleke 78 cm širok, krasni vzorci modrega cefirja za hana oblacila, srajce in bluze iz borno obeljeno domace platno, kunafas, za posteljne prevleke, brisane, kuhinjske brisave, Dolgost ostankov 6-10 m zajamceno brez napak in ve e-primo kakovost, perlane barve. Ako ne ugaja, denar takoj nazaj. Najmanjsje narocilo 1 zavoj za poskusnjo 40-45 m K 15- po povzetju posilja B 299 3-1

tkalnica R. HORNER, Nachod, Češko.

Pri porabi narocila 5 % popusta.

Priloznostni nakup!

Krasna župna ura z verižico K 3.50. 30.000 komadov

kupljenih, zaroditega posiljati v krasno 36 ur idoco (ne 2 ur), Gloria srebrno anker-rem, ura, zvic, kolose z lepo gravir, oklopjem, s sekundnim kazalcem in lepo pozlacen ali posrebr. verižico, minucio idoco le za K 3.50. Nadalje ponudim eno pra o pozlacen 36 ur idoco anker-rem, prve vrste zvic, ura s pozlac. verižico za 5 K. Triketno pismeno jamstvo za vanko ura. Razpos. proti povzetju

S. KOMANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.

365 KRAKOV št. 48. 1-1

Nestovžno priznanj in donarocil. — Za neugajajoce denar nazaj.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.

17-3 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

in zaka; zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker se njih prodaja na tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obratujte se na mojo trdiko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, travverz, železninskih člin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnihi križev, tenilic.

Kraljevstvo Saško. Technikum Hainichen.

Stroj za elektr. inžen., tehn. in poslovodje. Prva tehn. strok. sola za trgovce Prgr. zast.

H 1794 Delavnice-učilnice. 6-4

Dva učenca

2-1 dobrih staričev se sprejmeta 338

za kovaško obrt.

Kristijan Babič, Kranj, Gor.

Pri pljučnih boleznih, kašlju, katarh, oslovskem kašlju, influenci

D 85 13-1

predpisujejo zdravniki in profesorji priljubljeni

SIROLIN „ROCHE“

SIROLIN izboljšuje tek ter pospešuje redilnost telesa. Radi izbornega okusa tudi otroci SIROLIN radi uživajo.

Dobi se na zdravniški predpis v lekarnah po K 4- steklenica.

Zahteva naj se izrecno SIROLIN „ROCHE“ in odvrno ponarejenja in teko imenovani nadomestek.

Herbapny-jev podfosfornato-kisli apneno-železni sirup.

Ta je že 39 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomiruje kašel in vzbuja sluz. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 250, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razporeditev: **Dr. Kellmann-ova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbapny-jev naslednik)** Dunaj, VII., 1. Katerstrasse 73-75.
V zalogi pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovecu, Voljperku in Andrijevču.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Herbapny-jev okrepljeni

Sarsaparila-sirup.

Že 34 let uvedeno in najbolj preizkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nervozne boleti.

Cena steklenici K 2—, po pošti 40 vin. več za zavitek. P 2649 14-13

5000 ur zastoj

Centk poštem vsakomur zastoj in pošti. prosto.

Kron	Kron	Ura z nihaj. 7—
Rok. pet. 3—	budilka . . . 240	z bit. n. zv. 9—
svet. rok. 6—	svetleca . . . 3—	z budilko 0—
želez. 7—	z bit. n. zv. 3—	z godbo 12—
svet. dvoj. 8—	kuhinjske . 3—	

Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Rosina, c. kr. preizk. od K 13, kakor tudi zlatina in srebrnina po izv. tov. cenah. — 3 letno jamstvo. Zamenjati ali denar nazaj. 24-9 11

Max Böhmel, Dunaj IV.,

Margaretenstrasse 27/19, v lastni hiši. Zaprteženi centek in večnik. Največja in najstarejša trgovka. Ustan. 1840. Katalog 5000 slik zastoj in franco.

338 1-1

A 1407/8

20

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani so po prošnji dedičev po Mariji Štambolj iz Studenca št. 85 naprodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere se je ustanovila pristavljena izključna cena in sicer: 1. Zemljišče vl. št. 151 k. o. Studenec parč. št. 13 hiša Nr. 85 na Studencu s podom in vrtno parč. št. 14 in 97 (grede), šupo s avinjakci oziroma drvarnico in hlevom (3.980 K); 15/3 živinski hlev in št. 15/2 vrt zraven (1.100 K); 1106 (190 K); 1317/1 njiva (240 K); 1674 njiva (500 K); 1765 njiva (800 K); 1964 njiva (300 K); 2106 njiva (250 K); 2488 pašnik, 2489 gozd, in 2490 travnik (skupaj 1000 K); 2783 gozd (800 K); 952 in 1727 travniki (skupaj 1500 K); 1860 gozd (600 K). 2. Zemljišče vl. št. 268 k. o. Studenec parč. št. 1319/2 hiša št. 66 na Studencu s parč. 1819/1 njiva (skupaj 700 K). Prodalo se bo posamično po parcelah, ali v celoti za slučaj ponudbe, ki bi presegala svoto najnižjih ponudkov za parcele. Dražba se bo vršila v

pondeljek dne 1. marca 1909.

oziroma nadaljevalno še dne 2. marca t. l. na licu mesta na Studencu in parcelah.

Ponudbe pod isklično ceno se ne sprejmo. Dražbeno iskupilo je založiti v sodne shrambo. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisani c. kr. okr. sodnji med uradnimi urami soba št. 33.

C. kr. okr. sodnija v Ljubljani, odd. VIII.

dne 31. januarja 1909.

Samo
6 dni

LJUBLJANA LAURE NEW - YORK

Francoska prekomorska družba. Odhod iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje samo 383 26-1

ED. ŠMARDAR

obl. konces. potov. pisarna Ljubljana. Dunajska cesta 19 nasproti znane gostilne pri „FISCHER“

Pozor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katere izvirni so že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljše sredstvo za rast las, to je Kestler št. 11. Ista deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (kuchin) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončiča 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurčič, lekarnar, Pačirac Stev. 65, Slavonska. Denar se pošlje na preji ali s poštnim povzetjem. L 3142 b (10)

Izjava!

Podpisani prekličem žaljive besede, katere sem govoril čez gospoda Franceta Orešnika in Ivano Šlevc iz Volčjega Potoka kot neresnične, ker jaz o istih dveh nič slabega ne vem.

Volčji Potok, dne 7. februarja 1909.

Franc Kavčič.

418 1-1

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Kmeteska posojilnica ljubljanske okolice

135 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 26-1

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad . . . K 65.000.000—

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plač je posojilnica sama za vložnike.

Sprajma tudi vloge na tokodi račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad . . . K 17.000.000—.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na monice po 8 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Uradne ure: v ak dan od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, izven nedelj in praznikov.

10.000 kron nagrade

gotobročcem in plesavim.

Prisilni danši „Mos-bolzam“ je provzročil, da je crvena brada in lasje tosam in tani. Mudi in stari, gospodje in gospe upoštevajo „Mos-bolzam“, da jim crste in lasje ostanejo iste, kot je nečim, dokaz, da je „Mos-bolzam“ celne predstava moderne znanosti, katera tekoča 2-14 dni vsled vplivanja na kožo očisti, provzroči, da prirone lasne talaj rasti. Neškodljivost je zalamena.

— 10.000 kron v gotovini —
plačamo gotobročcem ali plačatemu ali imajočemu redno lasje, ki je breznapesno uporabljati „Mos-bolzam“ šest tednov. Nasta trdnost je edina, ki da tako jasnost. Zdravniški opisi in priporočila. Svarimo najmo pred ponarejanji. — Poizkus z Valim „Mos-bolzamom“ se je obnesel. Tekom 8 dni se je 2x pokazala rast las in vije tema.

da so bili svetli in moški, so bili dovolj trdni. Tekom tednov se je razvila naravna boja brade in lasje je bil viden učinek Vašega balz. I. C. dr. Twerp. Kodani. — Podpis. priložim uporabo prista, neprekosljiv, dankega „Mos-balz“, vsakomur, kdor želi, da mu zrastejo novi lasje, kradali so mi lasje, da so postala gola mesta, po 3 tedne, uporabi „Mos-balz“, so prišla lasje rasti, postali so gosti in trdni. Gleda, M. C. Andersen. Np. Vester-gade 5. Kodani. — I. zvezi „Mos“ velja 10 K. — Disar. pošiljanje proti preplati ali povzročju. Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 414 1-1

Mos-Magasin, Copenhagen 470. Denmark.

(Dopisnice frankirati z 10 vin. znamkami, pisma s 25 vin.)

Travniške in mahovne brane

s členi in pregibalne

Eno- in dvorezni
jekleni plugi

■ ■ varjari iz pločvine z obročki, zvezdni in Cambridge valji ■ ■
253 se izdelujejo v prima izborni sestavi pri 6-1

Ph. Mayfarth & Co. Dunaj II., Taborstr. štov. 71.
Ilustr. ceniki zastoni in franko. Izurjeni zastopniki se iščejo

Oskrbnik

dobro izurjen v kmetijstvu, oženjen ali samec, se sprejme na neki graščini na Dolenjskem. Ponudbe s zahtevo plače ob prostem stanovanju in kurjavo pod »zanesljivo« na upravo tega lista. 411 2-1

ŽAGA

426 1-1

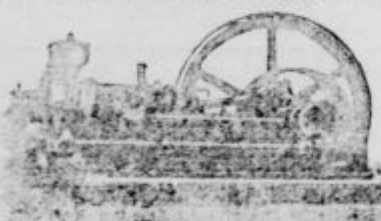
na dobri stalni vodi, vedno dovolj dela (na tej vodi so veliki mlini in tovarne) s hišo 19 m dolgo, 7 m široko je na prodaj. Tudi poleg stoječa enonadstropna hiša s skrimo krita, 49 m dolga in 12 m široka se proda. Ogledati se je pri posestniku Simencu, županu v Dolu pri Lazah juž. žel. postaja.

Avstrijska družba za Benz-motorje z o. j.

Pisarna

DUNAJ I., Kärntnerring štov. 14

Pisarna

BENZ- plinovi motorji
bencin

od 1 do 30 PS so glede dobave ceni, ter najcenejši in najzanesljivejši v obratu.

BENZ- plinovi sesalni motorji, ki se kurijo z vsakim kurivom.

Nad 3200 motornih naprav dobavljenih

zdrružujejo zmerne nabavne stroške majhne obratne stroške ter največjo gotovost v obratu. Pošiljajo se pod zelo kulantnimi pogoji.

Specialni prospekti in spričevala o tisočih takih naprav na zahtevo na razpolago.

Edini zastopnik se išče.

Edini zastopnik se išče.

voznja s
u 2-27

Cunard Line

Bliznji odhod iz domače luke

Trsta: Pannonia 23. febr. 1909, Catpathia 4. marca, Slavonia 17. marca 1909.

iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 27. februarja, 21. marca, 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauritania 6. marca, 3. aprila, 24. aprila, 15. maja 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlašek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Izdelane posije je

iz rdečega posteljnega in

Prav dobro napojeno. Pernice ali biazina, 100 cm dolga, 10 cm široka K10-; K12-; K14-; K16-; K18-; K20-; K22-; K24-; K26-; K28-; K30-; K32-; K34-; K36-; K38-; K40-; K42-; K44-; K46-; K48-; K50-; K52-; K54-; K56-; K58-; K60-; K62-; K64-; K66-; K68-; K70-; K72-; K74-; K76-; K78-; K80-; K82-; K84-; K86-; K88-; K90-; K92-; K94-; K96-; K98-; K100-; K102-; K104-; K106-; K108-; K110-; K112-; K114-; K116-; K118-; K120-; K122-; K124-; K126-; K128-; K130-; K132-; K134-; K136-; K138-; K140-; K142-; K144-; K146-; K148-; K150-; K152-; K154-; K156-; K158-; K160-; K162-; K164-; K166-; K168-; K170-; K172-; K174-; K176-; K178-; K180-; K182-; K184-; K186-; K188-; K190-; K192-; K194-; K196-; K198-; K200-; K202-; K204-; K206-; K208-; K210-; K212-; K214-; K216-; K218-; K220-; K222-; K224-; K226-; K228-; K230-; K232-; K234-; K236-; K238-; K240-; K242-; K244-; K246-; K248-; K250-; K252-; K254-; K256-; K258-; K260-; K262-; K264-; K266-; K268-; K270-; K272-; K274-; K276-; K278-; K280-; K282-; K284-; K286-; K288-; K290-; K292-; K294-; K296-; K298-; K300-; K302-; K304-; K306-; K308-; K310-; K312-; K314-; K316-; K318-; K320-; K322-; K324-; K326-; K328-; K330-; K332-; K334-; K336-; K338-; K340-; K342-; K344-; K346-; K348-; K350-; K352-; K354-; K356-; K358-; K360-; K362-; K364-; K366-; K368-; K370-; K372-; K374-; K376-; K378-; K380-; K382-; K384-; K386-; K388-; K390-; K392-; K394-; K396-; K398-; K400-; K402-; K404-; K406-; K408-; K410-; K412-; K414-; K416-; K418-; K420-; K422-; K424-; K426-; K428-; K430-; K432-; K434-; K436-; K438-; K440-; K442-; K444-; K446-; K448-; K450-; K452-; K454-; K456-; K458-; K460-; K462-; K464-; K466-; K468-; K470-; K472-; K474-; K476-; K478-; K480-; K482-; K484-; K486-; K488-; K490-; K492-; K494-; K496-; K498-; K500-; K502-; K504-; K506-; K508-; K510-; K512-; K514-; K516-; K518-; K520-; K522-; K524-; K526-; K528-; K530-; K532-; K534-; K536-; K538-; K540-; K542-; K544-; K546-; K548-; K550-; K552-; K554-; K556-; K558-; K560-; K562-; K564-; K566-; K568-; K570-; K572-; K574-; K576-; K578-; K580-; K582-; K584-; K586-; K588-; K590-; K592-; K594-; K596-; K598-; K600-; K602-; K604-; K606-; K608-; K610-; K612-; K614-; K616-; K618-; K620-; K622-; K624-; K626-; K628-; K630-; K632-; K634-; K636-; K638-; K640-; K642-; K644-; K646-; K648-; K650-; K652-; K654-; K656-; K658-; K660-; K662-; K664-; K666-; K668-; K670-; K672-; K674-; K676-; K678-; K680-; K682-; K684-; K686-; K688-; K690-; K692-; K694-; K696-; K698-; K700-; K702-; K704-; K706-; K708-; K710-; K712-; K714-; K716-; K718-; K720-; K722-; K724-; K726-; K728-; K730-; K732-; K734-; K736-; K738-; K740-; K742-; K744-; K746-; K748-; K750-; K752-; K754-; K756-; K758-; K760-; K762-; K764-; K766-; K768-; K770-; K772-; K774-; K776-; K778-; K780-; K782-; K784-; K786-; K788-; K790-; K792-; K794-; K796-; K798-; K800-; K802-; K804-; K806-; K808-; K810-; K812-; K814-; K816-; K818-; K820-; K822-; K824-; K826-; K828-; K830-; K832-; K834-; K836-; K838-; K840-; K842-; K844-; K846-; K848-; K850-; K852-; K854-; K856-; K858-; K860-; K862-; K864-; K866-; K868-; K870-; K872-; K874-; K876-; K878-; K880-; K882-; K884-; K886-; K888-; K890-; K892-; K894-; K896-; K898-; K900-; K902-; K904-; K906-; K908-; K910-; K912-; K914-; K916-; K918-; K920-; K922-; K924-; K926-; K928-; K930-; K932-; K934-; K936-; K938-; K940-; K942-; K944-; K946-; K948-; K950-; K952-; K954-; K956-; K958-; K960-; K962-; K964-; K966-; K968-; K970-; K972-; K974-; K976-; K978-; K980-; K982-; K984-; K986-; K988-; K990-; K992-; K994-; K996-; K998-; K1000-; K1002-; K1004-; K1006-; K1008-; K1010-; K1012-; K1014-; K1016-; K1018-; K1020-; K1022-; K1024-; K1026-; K1028-; K1030-; K1032-; K1034-; K1036-; K1038-; K1040-; K1042-; K1044-; K1046-; K1048-; K1050-; K1052-; K1054-; K1056-; K1058-; K1060-; K1062-; K1064-; K1066-; K1068-; K1070-; K1072-; K1074-; K1076-; K1078-; K1080-; K1082-; K1084-; K1086-; K1088-; K1090-; K1092-; K1094-; K1096-; K1098-; K1100-; K1102-; K1104-; K1106-; K1108-; K1110-; K1112-; K1114-; K1116-; K1118-; K1120-; K1122-; K1124-; K1126-; K1128-; K1130-; K1132-; K1134-; K1136-; K1138-; K1140-; K1142-; K1144-; K1146-; K1148-; K1150-; K1152-; K1154-; K1156-; K1158-; K1160-; K1162-; K1164-; K1166-; K1168-; K1170-; K1172-; K1174-; K1176-; K1178-; K1180-; K1182-; K1184-; K1186-; K1188-; K1190-; K1192-; K1194-; K1196-; K1198-; K1200-; K1202-; K1204-; K1206-; K1208-; K1210-; K1212-; K1214-; K1216-; K1218-; K1220-; K1222-; K1224-; K1226-; K1228-; K1230-; K1232-; K1234-; K1236-; K1238-; K1240-; K1242-; K1244-; K1246-; K1248-; K1250-; K1252-; K1254-; K1256-; K1258-; K1260-; K1262-; K1264-; K1266-; K1268-; K1270-; K1272-; K1274-; K1276-; K1278-; K1280-; K1282-; K1284-; K1286-; K1288-; K1290-; K1292-; K1294-; K1296-; K1298-; K1300-; K1302-; K1304-; K1306-; K1308-; K1310-; K1312-; K1314-; K1316-; K1318-; K1320-; K1322-; K1324-; K1326-; K1328-; K1330-; K1332-; K1334-; K1336-; K1338-; K1340-; K1342-; K1344-; K1346-; K1348-; K1350-; K1352-; K1354-; K1356-; K1358-; K1360-; K1362-; K1364-; K1366-; K1368-; K1370-; K1372-; K1374-; K1376-; K1378-; K1380-; K1382-; K1384-; K1386-; K1388-; K1390-; K1392-; K1394-; K1396-; K1398-; K1400-; K1402-; K1404-; K1406-; K1408-; K1410-; K1412-; K1414-; K1416-; K1418-; K1420-; K1422-; K1424-; K1426-; K1428-; K1430-; K1432-; K1434-; K1436-; K1438-; K1440-; K1442-; K1444-; K1446-; K1448-; K1450-; K1452-; K1454-; K1456-; K1458-; K1460-; K1462-; K1464-; K1466-; K1468-; K1470-; K1472-; K1474-; K1476-; K1478-; K1480-; K1482-; K1484-; K1486-; K1488-; K1490-; K1492-; K1494-; K1496-; K1498-; K1500-; K1502-; K1504-; K1506-; K1508-; K1510-; K1512-; K1514-; K1516-; K1518-; K1520-; K1522-; K1524-; K1526-; K1528-; K1530-; K1532-; K1534-; K1536-; K1538-; K1540-; K1542-; K1544-; K1546-; K1548-; K1550-; K1552-; K1554-; K1556-; K1558-; K1560-; K1562-; K1564-; K1566-; K1568-; K1570-; K1572-; K1574-; K1576-; K1578-; K1580-; K1582-; K1584-; K1586-; K1588-; K1590-; K1592-; K1594-; K1596-; K1598-; K1600-; K1602-; K1604-; K1606-; K1608-; K1610-; K1612-; K1614-; K1616-; K1618-; K1620-; K1622-; K1624-; K1626-; K1628-; K1630-; K1632-; K1634-; K1636-; K1638-; K1640-; K1642-; K1644-; K1646-; K1648-; K1650-; K1652-; K1654-; K1656-; K1658-; K1660-; K1662-; K1664-; K1666-; K1668-; K1670-; K1672-; K1674-; K1676-; K1678-; K1680-; K1682-; K1684-; K1686-; K1688-; K1690-; K1692-; K1694-; K1696-; K1698-; K1700-; K1702-; K1704-; K1706-; K1708-; K1710-; K1712-; K1714-; K1716-; K1718-; K1720-; K1722-; K1724-; K1726-; K1728-; K1730-; K1732-; K1734-; K1736-; K1738-; K1740-; K1742-; K1744-; K1746-; K1748-; K1750-; K1752-; K1754-; K1756-; K1758-; K1760-; K1762-; K1764-; K1766-; K1768-; K1770-; K1772-; K1774-; K1776-; K1778-; K1780-; K1782-; K1784-; K1786-; K1788-; K1790-; K1792-; K1794-; K1796-; K1798-; K1800-; K1802-; K1804-; K1806-; K1808-; K1810-; K1812-; K1814-; K1816-; K1818-; K1820-; K1822-; K1824-; K1826-; K1828-; K1830-; K1832-; K1834-; K1836-; K1838-; K1840-; K1842-; K1844-; K1846-; K1848-; K1850-; K1852-; K1854-; K1856-; K1858-; K1860-; K1862-; K1864-; K1866-; K1868-; K1870-; K1872-; K1874-; K1876-; K1878-; K1880-; K1882-; K1884-; K1886-; K1888-; K1890-; K1892-; K1894-; K1896-; K1898-; K1900-; K1902-; K1904-; K1906-; K1908-; K1910-; K1912-; K1914-; K1916-; K1918-; K1920-; K1922-; K1924-; K1926-; K1928-; K1930-; K1932-; K1934-; K1936-; K1938-; K1940-; K1942-; K1944-; K1946-; K1948-; K1950-; K1952-; K1954-; K1956-; K1958-; K1960-; K1962-; K1964-; K1966-; K1968-; K1970-; K1972-; K1974-; K1976-; K1978-; K1980-; K1982-; K1984-; K1986-; K1988-; K1990-; K1992-; K1994-; K1996-; K1998-; K2000-; K2002-; K2004-; K2006-; K2008-; K2010-; K2012-; K2014-; K2016-; K2018-; K2020-; K2022-; K2024-; K2026-; K2028-; K2030-; K2032-; K2034-; K2036-; K2038-; K2040-; K2042-; K2044-; K2046-; K2048-; K2050-; K2052-; K2054-; K2056-; K2058-; K2060-; K2062-; K2064-; K2066-; K2068-; K2070-; K2072-; K2074-; K2076-; K2078-; K2080-; K2082-; K2084-; K2086-; K2088-; K2090-; K2092-; K2094-; K2096-; K2098-; K2100-; K2102-; K2104-; K2106-; K2108-; K2110-; K2112-; K2114-; K2116-; K2118-; K2120-; K2122-; K2124-; K2126-; K2128-; K2130-; K2132-; K2134-; K2136-; K2138-; K2140-; K2142-; K2144-; K2146-; K2148-; K2150-; K2152-; K2154-; K2156-; K2158-; K2160-; K2162-; K2164-; K2166-; K2168-; K2170-; K2172-; K2174-; K2176-; K2178-; K2180-; K2182-; K2184-; K2186-; K2188-; K2190-; K2192-; K2194-; K2196-; K2198-; K2200-; K2202-; K2204-; K2206-; K2208-; K2210-; K2212-; K2214-; K2216-; K2218-; K2220-; K2222-; K2224-; K2226-; K2228-; K2230-; K2232-; K2234-; K2236-; K2238-; K2240-; K2242-; K2244-; K2246-; K2248-; K2250-; K2252-; K2254-; K2256-; K2258-; K2260-; K2262-; K2264-; K2266-; K2268-; K2270-; K2272-; K2274-; K2276-; K2278-; K2280-; K2282-; K2284-; K2286-; K2288-; K2290-; K2292-; K2294-; K2296-; K2298-; K2300-; K2302-; K2304-; K2306-; K2308-; K2310-; K2312-; K2314-; K2316-; K2318-; K2320-; K2322-; K2324-; K2326-; K2328-; K2330-; K2332-; K2334-; K2336-; K2338-; K2340-; K2342-; K2344-; K2346-; K2348-; K2350-; K2352-; K2354-; K2356-; K2358-; K2360-; K2362-; K2364-; K2366-; K2368-; K2370-; K2372-; K2374-; K2376-; K2378-; K2380-; K2382-; K2384-; K2386-; K2388-; K2390-; K2392-; K2394-; K2396-; K2398-; K2400-; K2402-; K2404-; K2406-; K2408-; K2410-; K2412-; K2414-; K2416-; K2418-; K2420-; K2422-; K2424-; K2426-; K2428-; K2430-; K2432-; K2434-; K2436-; K2438-; K2440-; K2442-; K2444-; K2446-; K2448-; K2450-; K2452-; K2454-; K2456-; K2458-; K2460-; K2462-; K2464-; K2466-; K2468-; K2470-; K2472-; K2474-; K2476-; K2478-; K2480-; K2482-; K2484-; K2486-; K2488-; K2490-; K2492-; K2494-; K2496-; K2498-; K2500-; K2502-; K2504-; K2506-; K2508-; K2510-; K2512-; K2514-; K2516-; K2518-; K2520-; K2522-; K2524-; K2526-; K2528-; K2530-; K2532-; K2534-; K2536-; K2538-; K2540-; K2542-; K2544-; K2546-; K2548-; K2550-; K2552-; K2554-; K2556-; K2558-; K2560-; K2562-; K2564-; K2566-; K2568-; K2570-; K2572-; K2574-; K2576-; K2578-; K2580-; K2582-; K2584-; K2586-; K2588-; K2590-; K2592-; K2594-; K2596-; K2598-; K2600-; K2602-; K2604-; K2606-; K2608-; K2610-; K2612-; K2614-; K2616-; K2618-; K2620-; K2622-; K2624-; K2626-; K2628-; K2630-; K2632-; K2634-; K2636-; K2638-; K2640-; K2642-; K2644-; K2646-; K2648-; K2650-; K2652-; K2654-; K2656-; K2658-; K2660-; K2662-; K2664-; K2666-; K2668-; K2670-; K2672-; K2674-; K2676-; K2678-; K2680-; K2682-; K2684-; K2686-; K2688-; K2690-; K2692-; K2694-; K2696-; K2698-; K2700-; K2702-; K2704-; K2706-; K2708-; K2710-; K2712-; K2714-; K2716-; K2718-; K2720-; K2722-; K2724-; K2726-; K2728-; K2730-; K2732-; K2734-; K2736-; K2738-; K2740-; K2742-; K2744-; K2746-; K2748-; K2750-; K2752-; K2754-; K2756-; K2758-; K2760-; K2762-; K2764-; K2766-; K2768-; K2770-; K2772-; K2774-; K2776-; K2778-; K2780-; K2782-; K2784-; K2786-; K2788-; K2790-; K2792-; K2794-; K2796-; K2798-; K2800-; K2802-; K2804-; K2806-; K2808-; K2810-; K2812-; K2814-; K2816-; K2818-; K2820-; K2822-; K2824-; K2826-; K2828-; K2830-; K2832-; K2834-; K2836-; K2838-; K2840-; K2842-; K